Nedėlinis Laikrasztis
„LIETUVA"
Iszeina kas Petnyczia Chicago, Ill.

Prenumerata ant metu:
Amerikoje.....$2.00
I Užmari.....$3.00

"Lietuva" spaudina Knigas, Konstitucijas ir kitokius drukus lietuwiszkai, lenkiszkai ir angliszkai.

Užsirasznant "Lietuvą" reikia draugia ir prenumeratą prisiusti. Prisiusdami pinigus adresuokite teip:

A. OLSZEWSKIS,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

LIETUVA

The Lithuanian Weekly
"LIETUVA"
Published every Friday, at Chicago, Ill.

Executes all kind of Job Printing and translating in Lithuanian, Polish and [illegible] guages.

Subscription $2.00 per year.
All communications must be addressed.

A. OLSZEWSKI,
924 33rd St., Chicago, Ill.
Sub-Station No. 60.

Nr. 3 CHICAGO, ILL., PETNYCZIA, 17 Sausio (January) 1902 m. Metas X

ENTERED AT THE CHICAGO, ILL. POST OFFICE AS SECOND CLASS MATTER.

Politiszkos žinios.

—o—

Amerika.

Prova Schleyo, laivynės ministerijos iszniekinto ir nuskriausto dar vis nepasibaigė. Schley atsiszaukė tiesiog prie prezidento Roosevelto, jam pavesdamas galutiną nusprendimą. Kokį tas iszduos nusprendimą, dar ne žinia. Senatas szteto Mississippi užgyrė priimti už teisingą Deweyo nuomonę apie Schleyo nuveiktus darbus karės laike. Teiposgi nutarė uždrausti vartoti mokyklose tokius rankvedžius, kuriuose kokiu nors budu autoriai bandys mažinti nuopelnus Schleyo laike paskutinės karės.

Kongresas pereitą sanvaitę perkratinėjo klausymą nukasimo kanalo jungianczio Atlantiszką oceaną su Didžiuoju. Mat Amerikos kapitalistai, besitikinti uždirbti, užmano, kad randas nukastų kanalą per Nicaraguos siaurumą, o neseniai prancuziszka kompanija, kasanti kanalą per Panamos siaurumą, pasiulė Amerikos randui pirkti jos dirbamą kanalą su nuveiktu jau darbu, su maszinoms ir visoms įtaisoms, už 40000000 dol. Kongresas vienog atmetė užmanymą prancuziszkos komponijos, nors pasinaudojant isz to, Amerika pigiau turėtų kanalą. Atmetimas vienog ne teip svarbus, kadangi kongreso pasiuntiniai vieni ne gali iszduoti galutino nusprendimo, tokį nusprendimą gali daryti senatas; jis gi gali nuspręsti visai prieszingai ir paversti į niekus kongreso geismus. Senatas gi klausymo kanalo dar ne perkratinėjo ir nežinia, kokį nusprendimą iszduos. Prezidentas Roosevelt, kaip paduoda laikraszcziai, norėtų, kad Amerika pirktų nuo prancuzų jų pasiulytą kanalą; jeigu tokius jau norus turėtų ir daugumas senatorių, tai be apsvartymo kongreso iszduotas nusprendimas butų be vertės.

Teip garsiai rekliamuotas panamerikoniszkas kongresas, atsibuvantis dabar Mexike, kaip rodosi, ne iszduos svarbesnių vaisių, jis ne tik ne suartįs labiau Amerikos republikų, bet, kaip rodosi, dar didesnius nesutikimus ir neužsitikėjimą terp jų pasės. Kol perkratinėjami buvo mažmožiai, delegatai ramiai užsilaikė, bet kaip tik pakėlė svarbiausią klausymą: idant visos Amerikos republikos visus savitarpinius nesutikimus priverstinai pavestų ant iszriszimo santaikos sudo, tuojaus užgimė toki nesutikimai, kurie gali visą kongresą ir jo ikiszioliszkus nutarimus į niekus paversti. Chili, tvircziausia pietinės Amerikos republika, ne sutinka ant priverstino santaikos sudo ir turi pritarimą kelių mažesnių. Chili delegatai ir kitų jai pritarianczių republikų žada apleisti kongresą, jeigu bus užgirtas priverstinas santaikos sudas. Argentina gi ir jai pritarianczios republikos vėl gazdina, kad jų delegatai pasitrauks, jeigu priverstinas santaikos sudas ne bus užgirtas. Suszaukusi kongresą, ant reikalavimo Suvienytų Valstijų, Mexica nežino dabar ką daryti, stengiasi galutiną nusprendimą ant toliau nuvilkti, tikėdama, kad gal nesutinkantiems delegatams pasiseks ant kokių nors pamatų susitaikyti. Ar iszjtikro jie susitaikys, ar iszsiskirtys dar labiau susipykę, nežinia. Kongresas vienog aiszkiai parodė, kad ir terp Amerikos republikų nėra meilės, užsitikėjimo ir vienybės; ir Amerikoj terp jos atskirų republikų vieszpatauja toks jau, jeigu ne didesnis nesikentimas, neužsitikėjimas kaip ir terp Europos tautų. Tautos mat visur vienokios: jos ne veržia silpnesnių savasties, jeigu mato, kad isz to naudos ne turės, kitaip nuo godulystės tvirtesnių nė joki sutarimai silpnesnių ne apgįs; tvirtiejie, jeigu jiems pasirodys naudingu, pats sudraskys savo su silpnesniais padarytus sutarimus.

Karė ant Filipinų traukiasi savo keliu. Dabar Amerikoniszkos kariaunos virszininkas praneszė, kad net provincijoj Batangas amerikonams pasisekė nuveikti svarbesnius darbus, kurie gali suskubinti pasidavimą filipinieczių. Pulkauninkas Wint. Labo apskrityj, iszdegino daugybę cziabuvių namų ir isznaikino gyventojų valgio produktų tiek, kad to butų užtekę ant iszmaitinimo 20000 žmonių per pusę metų. O ką dabar valgys ne kariaujanti? Ar apie tų maitinimą pasirupįs amerikonai? Naikinimu ramiai gyvenanczių žmonių turtų nėra ką per daug girtiesi; tą daryti net karės laike draudžia juk kariaujanczioms pusėms terptautiszkos tiesos; ant tų tiesų vienog nė anglijonai Afrikoj, nė amerikonai ant Filipinų salų visai nepaiso.

Azija.

Chinų ciecorius ir ciecorienė sugrįžo jau į Pekiną ir ciecorienė tuojaus savo vardu iszleido kelis atsiliepimus: vienu atsiliepimu dėkavoja ji svetimiems krasztams už padėjimą prie suvaldymo bokserų pasikėlimo, kitu vėl įveda tulas menkos vertės reformas, svarbiausia terp jų yra reformą užrubežinių dalykų urėdo. Svetimų krasztų ambasadoriai iki sziol dar ne buvo pasveikinti sugrįžusių valdonų. Iszleisdama savo ediktus, ciecorienė parodė. kad ne ciecorius, but ji yra kraszto valdonė.

Tarybos terp Chinų rando ir maskoliszko pasiuntino reikaluose Mandžurijos vėl užkliuvo, bent nieko apie jas ne girdėt. Ar jos užsibaigs teip, kaip maskoliszkas pasiuntinys geidžia, ne žinia; bet ir be pritarimo Chinų rando sziuom kartu Maskolija valdo Mandžuriją teip kaip savo valdybą ir valdo tikrai maskoliszkai. Dėl to maskoliszko valdymo budo užgimė net musztynės terp maskoliszkų kareivių ir amerikoniszkų jurininkų nuo Amerikos kariszkų laivų. Maskoliszkas randas kaltina už jas Amerikos konsulių. Kadangi dabartinis Amerikos prezidentas ar isz baimės, ar teip sau, yra Maskolijos garbintoju, tai gal nepatinkantis maskoliams Amerikos konsulius Niu Tshvange bus atszauktas ir kapitonams Amerikos kariszkų laivų atseis perpraszyti maskoliszką komendantą už neramius jurininkus.

Korėjos randas uždraudė japonieczlams tiesti Korejoj naujas telegrafo linijas; maskoliams teiposgi ne davė daleidimo, bet tie nepaiso ant priesztaravimo Korejos valdžių: telegrafo tiestojai perėjo rubežių ir tiesia dratus svetimame kraszte teip, kaipi kad jie prigulėtų Maskolijai. Mat Maskolija Azijoj atmeta visai terptautiszkas formas ir svetimuose krasztuose elgiasi teip, kaip jai patinka. Ji mat ant protestų silpnų Azijos valdonų ne paiso, o kiti krasztai mažai Azijoj turi reikalų, iszėmus Angliją, bet kad Anglijos pajiegos įpainiotos į karę su burais, tai maskoliai dabar ant Anglijos, ypacz ant sausžemių, visai ne paso.

Maskoliszki laikraszcziai pranesza vėl apie maisztus užgimusius sziaurinėse Indijose, apie pasikėlimą gyventojų Himalajų kalnų priesz Anglijos valdžią, dėlko buk Anglija negali isz Indijų siųsti kareivių į Afriką. Indiszkų kareivių Anglija isztikro ne siunczia į Afriką, bet nežinia, ar tą daro dėl pasikėlimo sziaurinių Indijų gyventojų ar gal greicziau ne pasitikėdama ant maskolių, kurie ant Afganistano rubežių sutraukė daugiau kareivių negu Anglija turi visose Indijose. Anglijos laikraszcziai nieko ne paduoda apie pasikėlimą Indijose.

Bekariaujant Anglijai Afrikoj, Maskolija beveik su visu ekonomiszkai apvaldė Persiją, iszplatino joje savo įtekmę, iszstumė veik visai isz Persijos Anglijos įtekmę ir jos prekystą.

Pietinė Afrika.

Europos laikraszcziai vėl garsina apie neva pradėtas, per tarpininkystę vienos neutraliszkos vieszpatystės, tarybas terp vedanczių karę burų ir Anglijos, ant užbaigimo teip ilgai besitraukianczios karės. Angliszki laikraszcziai to teiposgi neužgina, bet priduria, buk burų vadovai geidžia vien užtikrinimo, kad jiems pasidavus, jie pats ir jų kareiviai ne bus isz Afrikos iszvyti. Ant iszderėjimo vienog tokių iszlygų burai nereikalautų kreiptiesi prie tarpininkų, bet jeigu tik jie padėtų ginklus, anglijonai su noru paliktų juos Afrikoj. Prancuziszki laikraszcziai, raszydami apie tą patį, sako, kad sziuom kartu Anglija jau ne stato reikalavimo, kad burai be jokių pasargų pasiduotų ant Anglijos malonės, bet daleidžia jiems statyti savo reikalavimus. Ar isztikro vienog burai ir anglijonai pradėjo tarybas ant užbaigimo karės ir ant kokių iszlygų karė gali pasibaigti, nežinia. Užklaustas parlamente Anglijos karės ministeris atsakė, kad apie rengiamą buk burų užmezgimą tarybų ant užbaigimo karės nieko nežino. Tas užsigynimas vienog nieko ne reiszkia, kadangi apie užmegstas tarybas, ypacz jeigu besitarianti kariautojai tariasi per tarpininkystę kito kraszto, ne garsina, kol besitariantiems ne pasiseka susitaikyti. Gal but todėl, kad isztikro kariaujanczios pusės pradėjo kokias tarybas ant užbaigimo karės. Ne reikia užmirszti, kad dabar Anglija gali karę vesti su burais tik per tai, kad neutraliszki krasztai ne daboja prideranczіai neutraliszkumo: antai Amerikoj ir Vengrijoj angliszki agentai perka arklius ant kariumenės reikalų ir gabena juos į Afriką. Jeigu neutraliszki krasztai ant syk uždraustų gabenimą arklių, angliszki kareiviai ne galėtų karės vesti, pėksztininkų armija, nors didžiausia, ir į szimtą metų ne įstengtų burų suvaldyti, kadangi ji jų juk ne pavys. Pradžioj karės burų pusėj kariavo daug svetimų liuosnorių, dabar svetimiejie beveik visi pasitraukė, kadangi jie tokioj karėj, kokią dabar veda burai, ne tinka. Svetimi liuosnoriai stabdytų tik burų pasikrutinimus ir laikydamiesi su ne pratusiais svetimais padėtojais, burai butų jau seniai karę praloszę. Net pats burai ne galinti per dienas iszbuti be valgio ant arklio, ne galinti pasekti su kitais, turi pasiduoti anglijonams, kadangi dabartinėj karėj isz tokių didelės naudos nėra.

Paskutiniuose laikuose Kitchener turėjo progą pasigirti keliais svarbesniais pasisekimais, nes į anglijonų nelaisvę pateko keli svarbesni burų komendantai. Pasigyrė jis teiposgi, kad per jo sumanumą pateko į nelaisvę keli tukstancziai burų galvijų drauge su jų dabotojais, tik tais dabotojais ne buvo vyrai, bet merginos. Žinoma, ir merginas anglijonai paėmė į nelaisvę. Netoli Ermelo anglijonai paėmė vieną dalį burų, susidedanczią isz 42 kareivių.

Peikimas anglijonų už nežmoniską laikymą burų nelaisvių pradeda iszduoti vaisius. Dabar Anglijos randas prisakė ne stabdyti persikėlimo nelaisvių isz vienos stovyklos į kitą ir nusprendė nelaisvius perkelti į sveikesnes vietas.

Pietinė Amerika.

Pereitą sanvaitę pasklydo paskalas, buk Columbijos prezidentas pateko į revoliucijonierių rankas. Nė patvirtinimo vienog to paskalo, nė užgynimo iki sziol nėra; nežinia todėl, kaip toje nelaimingoj republikoj stovi dalykai. Tiek žinia, kad garsinami už pergalėtus revoliucijonieriai atsirado vėl ant Panamos siaurumos.

Karė terp Venezuelės ir Columbijos dar vis ne užgimė, bet ir nesutikimai terp tų kaimynų neiszdilo. Prieszininkai prezidento Castro dar atvirai ne drysta stoti į musztus su rando armija, kadangi mat jų per mažai atplaukė. Kita revoliucijonierių dalis yra ant jurių, bet kad randas sargiai daboja pakrantes, tai tiems sunku ne patėmytiems iszlipti ant kranto.

Revoliucija užgimė ir republikoj Urugvay. Isz pradžių laikraszcziai buvo pagarsinę, buk prezidentas to kraszto likosi revoliucijonierių paimtas į nelaisvę, bet paskui pasirodė, kad jis, negalėdamas valdžios palaikyti, pats nuo urėdo atsisakė.

Verda kaip katile ir vidurinėj Amerikoj. Nicaraguos prezidentas Zelaya stengiasi isz visų vidurinės Amerikos republikų sutverti vieną ryszį ant atsigynimo nuo prieszų ir ant užlaikymo tvarkos. Tam vienog prieszinasi republika Guatemala.

Vokietija.

Vokietija rengia dabar naujas tiesas priesz lenkus, tuli vokiszki laikraszcziai tiesiog siundo randą ant lenkų. Lenkai ne mislyja lengvai pasiduoti ir tuom tarpu užmoka atsisakydami pirkti ką nors nuo vokiečių.

Pereitą sanvaitę Vokietijos parlamente buvo pakeltas klausymas kalbos Anglijos ministerio Chamberlaino, per kurią jis įžeidė Vokietijos armiją. Parlamente tuli pasiuntiniai smarkiai niekino Chamberlainą; kancleris Bulelow, nors iszsitarė už Chamberlainą, bet gynė jį silpnai. Tas Anglijos laikraszcziuose pakėlė piktumą ir jie smarkiai siundo ir niekina Vokietiją ir jos ciecorių.

Isz Lietuvos.

—o—

Isz Vilniaus.

Nuo maskoliszkų naujų metų likosi panaikinti senos formos popieriniai pinigai: 5, 10, 25 ir 100 rublių. Kas iki naujų metų jų neapsikeitė vieszpatystės kasose, tas turės žudyti, kadangi nuo to laiko pinigai tie žudo savo vertę ir nieks jų ne priims.

Sziuose metuose Vilniuje atsibus visos Lietuvos žemdarbystės ir pramonės paroda. Parodoj dalyvaus: Vilniaus, Kurszės, Vitebsko, Grodno, Kauno, Suvalkų ir Minsko gubernijos. Paroda dalysis į sekanczius skyrius: žemdarbystės, gyvulių auginimo, pieninkystės, arklių auginimo, žemdarbiszkų masziną ir įnagių, sodauninkystės, daržininkystės ir auginimo kvietkų, bitininkystės, auginimo szilkmedžių, medžionės, žuvininkystės, girininkystės, modelių ukininkiszkų triobų, žemdarbiszkos pramonės, amatų ir fabrikinės iszdirbystės, naminės iszdirbystės ir ant galo bus ir moksliszkas skyrius. Paroda trauksis nuo 30 d. pjutės iki 8 dienai rugsėjo. Norinti atgabenti daiktus ant parodos, iki 1d. gegužio (pagal maskoliszką kalendorių) turi paduoti parodos komitetui dekliaraciją.

Ruimuose pirmos vyriszkos gimnazijos prasidėjo jau vakariniai kursai visokių mokslų. Iki sziol skaitė jau lekcijas: fizikos, geografijos, ir maskoliszkos literaturos. Buvo rengiamos ir lekcijos chemijos, bet jų szimet ne bus, kadangi ne atsirado užtektinai norinczių kursus lankyti, nežinia kodėl, kadangi chemija žmogui labai naudinga, susipažinti nors pavirszutiniszkai su ja reikia kiekvienam, norinczіam savę už apszviestą laikyti.

Vilniuje, ant Szvento Jurgio ulyczios parengė abrozdų ir skaptuotų daiktų parodą. Ant parodos yra daug abrazdų lenkiszkų ir maskoliszkų teplorių ir isz skaptuotų statuų.

Savo laike mes "Lietuvoj" pranaszemė, kad Vilniuje likosi užmusztas užveizėtojas namų naszlės Raduszkevyczienės, senelis Lopata. Policija ilgai nė jokio užmuszėjo pėdsakio surasti ne galėjo, bet ant galo nužiurėjimas jos puolė ant jauno tarno Raduszkevyczienės, Plutoczo. Atkako komisorius padaryti kratą Plutoczo kambaryj. Czia nieko ne rado, bet kada užsimanė isz kratyti ir kiszenius tarno, tas persidandęs, iszszoko per langą nuo antrų lubų, užbėgo ant kaimyniszkų namų kiemo ir pasislėpė kliozete, bet jį surado ir suaresztavo. Ant rytojaus kliozete rado įmestą pundelį, kuriame buvo visoki auksiniai ir sidabriniai mažmožiai. Daiktus tuos naszlė Lopatos pripažino už tuos, kurie prapuolė po užmuszimui jos vyro. Plutocz tarnavo pas Raduszkevyczienę per isztisus keturis metus.

Vilniuje, ant 200000 gyviantojų, yra 180 policistų. Užlaikymas policijos kasztuoja miestui 75950 rublių. Dabar policijos virszininkas reikalauja padidinimo policijantų skaitliaus iki 380. Tas, žinoma, dvigubai padidintų kasztus policijos užlaikymo, o naudos isz to miestas visgi ne turėtų didelės.

Isz Vilniaus gub.

Per sanvaitę nuo 21 — 28 d. lapkriczio Vilniaus pavietyj pastipo trys karvės nuo sibiriszko maro. Aszmėnų pavietyj paduko daug szunų.

Vilniaus girių apsaugojimo komitetas uždraudė kirsti medžius privatiszkoso giriose: giriose Dvorec, Krasnopoliaus valszcziuje, Vilniaus pav., prigulinczіose Fotnskiui, uždraudė kirsti medžius per 15 metų; giriose Bogdaniszkių, Varnėnų valszcziuje, Vilniaus pav., prigulinczіose Feziui, uždraudė kirsti medžius per 10 metų; giriose Bujaczkų, Lydos pav., prigulinczіose Anžjanui, uždraudė kirsti medžius per 30 metų.

Per sanvaitę nuo 3—10 dienai gruodžio Vilniaus gubernijoj visokioms limpanczioms ligoms apsirgo žmonių: Vilciuje: szlakuotoms szviltinėms 2, pilvinėms 14, rauplėms 2, kitokioms limpanczioms ligoms 16. Pavieczіuose szauczia szviltinės: Vilniaus pav., kaip Laibiszkiuose apsirgo 5, Rimszіszkiuose 6; Aszmėnų pav. kaime Vaszkeliuose apsirgo 6, Miehaluose 11, isz kurių 1 namirė.

Isz Radoszkovicų, Vilniaus gub.

Užstojo szitose aplinkinėse geri keliai, isz ko žmonės naudojasi ir gabena į miestą savo darbo vaisius. Nors pirkėjų mažai, bet prekės javų gana augsztos. Dėl stokos paszaro ukininkai stengiasi parduoti gyvulius. Atsirado Vilniaus gubernijoj angliszki agentai jieszkanti tinkamų į karę arklių. Ypacz dvaruose (ukininkai mažai turi gerų arklių) pirko jie diktai arklių; nežina tik, ar randas, suuodęs ant ko supirkti tie arkliai, ne uždraus iszgabenimo. Kiurlių pirkėjų nėra, per tai ir prekės jų žemos.

Bežemiai ukininkai ir darbininkai skundžiasi ant stokos darbo. Visose Radoszkovicų aplinkinėse siauczia po kaimus tymai, nuo ko ypacz daug vaikų mirszta.

Isz Lietuviszko Minsko.

Czinynkystės turtingos moterys nutarė parengti ir užlaikyti savo kasztais amatų ir rankų darbų mokyklą mergaitėms. Mokyklos mokįs visokių merginoms reikalingų darbų ir amatų, naminės ukės, teiposgi sodauninkystės, virimo, skalbimo, net žemdarbystės. Ant to mierio moterys sudėjo jau 4000 rubl. Kad tik netikus os valdžios ne stabdytų gero užmanymo.

Pasitraukus nuo vietos miesto virszininkui grafui Czapskiui, kaip jau buvo paminėta, jo vietoj likosi iszrinktas M. Raikevicz, bet ir szitas atsisakė nuo vietos, kadangi ministerija pareikalavo, kad jis atsisakytų nuo vietos direktoriaus miesto kreditinės draugystės. Kadangi alga direktoriaus didesnė negu miesto virszininko, tai Raikevicz nuo paskutinio urėdo atsisakė. Tokiu budu Minskas turi apseiti be virszininko ir dar ne žino nė ką rinkti.

Isz Pinsko, Minsko gub.

Szitose aplinkinėse nuolatai pasitarko gaisrai. Neseniai iszdegė kaimai Vilovicziai, o paskui kaimas Porieczje, kuriame ugnis isznaikino 40 ukių ir pridirbo blėdies ant 20000 rubl., o viskas užasekuruota buvo tik ant 4000 rublių.

Pinsko pavietyj po kaimus smarkiai siauczia rauples, nuo kurių ypacz daug vaikų mirszta.

Isz Bobruisko, Minsko gb.

Lietuvoj, dėl nerangumo sudemoralizuotos maskoliszkos policijos priviso visur arklevagių; daugiausiai jų vienog yra Minsko gubernijoj, o geriausiai susiorganizavę jie aplinkinėse Bobruisko, kur yra arkliavagių organizacijos centras. Nėra dienos, kad ne pavogtų kur arklių. Rods ukininkų arkliai czia dabar niekai, bet ir tokių ne niekina vagiliai. Kadangi žmonės ne turi didelės pagelbos isz policijos pusės, tai jie nė ne sikreipia į policiją, bet pats stengiasi pagauti vagilius ir jeigu toki patenka į kaimiečių rankas, tai ne gali laukti nė jokio susimylėjimo. Jie moka teipjau nežmoniszkai bausti arkliavagius, kaip ir Amerikos lynczauninkai kuom nors nusidėjusius negrus. Neseniai kaimiečiai aplinkinėse Bobraisko pagavo supavogtu arkliu czigoną, pririszo prie medžio ir sumuszė su lazdoms ir virvėms teip, kad pagal daktarų nuomonę, ant viso amžiaus pasiliks jis raiszu. Kitą gi pagautą vagilių kaimiečiai pavaiszino degtine, o paskui užmaugė. Toks atsitikimas neseniai buvo kaime Pronėj. Ukininkas Szerszen sugriebė bevagiant arklius du vagiliu, vieną isz jų pagavo ir nugabeno uradninkui, kur jis pasakė vardą drauge su juom vogusio savo dėdės. Ukininkai, sugrįžę namon, pagriebė dėdę, baisiai sumuszė, pusgyvį nuvilko į girią ir užkasė į žemę, kur jis, žinoma užtroszko.

Isz Szvekszno, Kauno gb.

Žiema su szalczіais buvo czia szimet jau kelis kartus, tik ne ilgai laikėsi: po szalczių vėl užstojo szviltesnės dienos, vietoj rogių kelio, buvo nepereinami purvynai. Nuo 20 d. gruodžio užstojo, rodosi, jau galutinai tikra žiema; szalczio buvo 18° pagal Celciaus termometrą. Sniego yra apie pusantros pėdos, rogių keliai ne bjauriausi.

Po kaimus aplinkinėse Szvėkszno siauczia visokios ligos; kraujinės, szviltinės ir rauplės. Žmonių szimet mirszta daugiau negu paprastai.

Isz Prusų Lietuvos.

Prusuose padarė suskaitymą žmonių auginamų vaisinių medžių. Isz to suskaitymo matyt, kad Prusų Lietuvoj vaisinių medžių yra: Klaipėdos pavietyj: obelių 28898, kriauszių 14555, slyvų 13626, vysznių 16084, arba isz viso 73163 medžiai; Szilokarczemos pavietyj: obelių 20703, kriauszių 10068, slyvų 7304, vysznių 38805, arba isz viso 76880 medžių; Tilžės pavietyj: obelių 32193, kriauszių 14781, slyvų 16402, vyszniu 94138, arba isz viso 157174 medžiai; Pakalnės pavietyj: obelių 32006, kriauszių 16199, slyvų 23160, vyszniu 91321, arba isz viso 162686; Ragainės pavietyj: obelų 37497, kriauszių 18234, slyvų 20798, vyszniu 157139 arba isz viso 233668 vasiniai medžiai.

Prusuose nuo pradžios szių metų likosi panaikinti smulkus sidabriniai 20 pfenigių pinigai. Dabar tokių pinigų jau ne ima.

Dytavoje, pas vieną ukininką tarnavo bernas lietuvis isz Maskoliszkos Lietuvos. Iszvažiavus ukininkui į Klaipėdą, bernas atlupo gaspadoriaus skrynią ir paszlavęs 1000 markių, pabėgo, bet sugrįžti į Maskoliją ne spėjo; tapo jis suimtas ir sėdi dabar kalėjime.

Kadangi už nuszautus zuikius, gabenant isz Maskoliszkos Lietuvos į Prusus, reikia muitą mokėti, tai dabar lietuviai gaudo zuikius į kilpas ir gyvus gabena į Prusus. Nuo gyvų nėra muitų.

Kaime Kalnagiuose iszdegė su visais sziųmetiniais javais ir krutanczіais turtais lietuvio Peldzaiczio ukė.

Szirvintoj pereitą metą nežinomas piktadarys, matomai turėdamas asabiszką piktumą, vieno nuomirėlio kapą iszdraskė. Kadangi jo ne sugavo, tai jis priesz Kalėdas antrusyk ant kapinių atsilankė, nuo to kapo nuvertęs marmorinį paminklą, nuvilko į Szeszupę ir ten paskandino. Paminklą surado ir isz upės iszgriebė, bet piktadarys visgi iki sziol ne sugautas.

Karaliaucziuje susitvėrė specialiszka draugystė turinti už mierį rengti Prusų Lietuvoj gydinyczias dėlova sergantiems. Draugystė pirmiausiai ketina parengti tokią gydinyczią ant 60 lovų girioj miesto Hohenstein. Parengimas jos kasztuos 300000 Markių.

Kaime Anglonoj per aukcijoną pardavė už 13000 markių lentų piovinyczią ir garinį maluną Kurtiaus, o 30 margų žemės tik už 1000 markių. Tuom tarpu ant tos žemės ir ant įtaisų yra skola 120000 markių. Mat dėl stokos pinigų nėra pirkėjų ir todėl sudai ne krutanczius turtus, jeigu parduoda per aukcijoną, turi pusdykiai parduoti.

Aplinkinėse Korszių siautė audra, perkunas trenkė į Longheimo vėjinį maluną ir apsvaigino malune buvusius du žmones. Jie vienog likosi atgaivinti.

Prusų kariszkas augszczіausias sudas panaikino nuspren limą Gumbines kariszko sudo, kuris unteroficierą Martena rado kaltu ir nusprendė ant nužudymo neva už nžmuszimą oficiero Krosigko. Reiks todėl provą perkratinėti trecziu kartu ir nežinia dar, kokį nusprendimą galutinsi sudas užduos.

Nauji ledų laikai.

Kas skaitė lietuviszkoj kalbėj iszleistą geografiją, tai žino, kad ant žemės buvo laikai, kada oras ant jos, ypacz sziauriniuose ir pietiniuose dabar ledo uždengtuose krasztuose buvo daug szviltesnis negu dabar, bet buvo teiposgi laikai, kad visa Lietuva, net Austrija ir sziaurinė Italija turėjo teip szaltą klimatą, koks dabar yra ant neapgyventų sziaurinių ir pietinių Ledinių jurių salų, ant kurių ledai niekada ne sutirpsta. Upės Nemunas, Vysla, Reinas tvėrė ne tekanti vandenį, bet kietą ledą. Nuo ko tas szaltas paėjo ir kodėl paskui vėl užstojo szviltesnis oras, tą mokslinczіai visaip stengiasi iszaiszkinti; kad ne vienaip aiszkina, ne ant vienų ir tų paczių priežasczių tą remia, tai tas jau rodo, kad ir mokslinczіai tikrų priežasczių tų didelių szalczių ne žino. Neužginamu vienog yra, kad szalczіai buvo ir dėl jų dabar augszczіausiai civilizacijoj pasikėlę krasztai: Prancuzija, Vokietija, teiposgi musų tevynė Lietuva, didesnė dalis Maskolijos buvo ne apgyventos, kadangi dėl didelių szalczių žmonės gyventi czia ne galėjo.

Pereitą sanvaitę Columbijos universitete, profesorius astronomijos Cambridge universiteto (geriausio Anglijos universiteto) Sir Robert Bull skaitė savo paskutinę lekciją apie priežastis didelių szalczių buvusių ant žemės labai senuose laikuose. Kaipo priežastį pagimdžiusią ant žemės didelį szaltį anuose labai seniai buvusiuose laikuose profesorius Bull laiko įtekmę ant žemės planetų Venėros ir Jupiterio. Jų pritraukimo pajiega perkeitė kelią žemės jos kelionėj aplink saulę: dabar žemės kelias aplink saulę yra beveik apvalus, žemė beveik visada yra lygiame atstume nuo szildytojos saulės. Po įtekme gi planetų Veneros ir Jupiterio žemė likosi nuo tokio kelio nustumta pritraukimo tų planetų, jos kelias pavirto į isztįstą elipsą, kokia keliauja antai kometos (žvaigždės su uodegoms) ir tokiu budu žemė savo kelionėj tarpais atsirasdavo labai toli nuo savo szildytojos. Tas ir pagimdė szalczius buvusius ant žemės senuose lediniuose laikuose. Pagal nuomonę profesoriaus Bullo, toki szalczіai ant žemės ateis vėl ateityj, kada abidvi turinczios tokią įtekmę ant žemės planetos, Venera ir Jupiter, atsiras atsakancziose vietose. Tas vienog, pagal iszskaitymą angliszko profesoriaus, gali atsitikti tik po daugeliui tukstancznių metų. Mes todėl ne privalome to bijotiesi, kadangi to ne sulauksime,

Dabartine Pinigu Preke.

Iki 500 rubliu, rublis po.....52½c
Nuo 500 iki 1000 rubliu, rublis po...52½c
Virsz 1000 rubliu, rublis po.....52½c

Galima siusti szimtus ar tukstanczius rubliu kiek tik nori, bet siunczіant mažiau kaip 100 rubliu, reikia siusti tik szitokias sumas:

3 rublius.	37 rublius.	71 rubli.
6 rublius.	40 rubliu.	74 rublius.
9 rublius.	43 rublius.	75 rublius.
12 rubliu.	46 rublius.	78 rublius.
15 rublių.	49 rublius.	81 rubli.
18 rubliu.	50 rubliu.	84 rublius.
21 rubli.	53 rublius.	87 rublius.
24 rublius.	56 rublius.	90 rubliu.
25 rublius.	59 rublius.	93 rublius.
28 rublius.	62 rublius.	96 rublius.
31 rubli.	65 rublius.	99 rublius.
34 rublius.	68 rublius.	100 rubliu.

Prie kiekvieno siuntinio reikia prideti 30c. ant paczto kasztu.

Jei norite kad pinigai greitai suvaikszčiotu ir niekur nežutu, tai siuskite per "Lietuvos" redakcija.

Isz Amerikos.

Skaitlius gyventoju Suvienytose Valstijose.

WASHINGTON, D. C. Census biuras skaitlių gyventojų Suvienytų Valstijų ir jų valdybų paduoda ant 84233096 ypatų. Tikrose Suvienytose Valstijose gyvena 75994575; ant Filipinų salų 6961239; ant salos Porto Rico 953243; ant Havai salų 154000; Alaskoj 63592; ant salos Guam 9000; ant amerikoniszkų Samoa salų 6100; svetur gyvenanczių amerikonų 91219. Tokiu budu, pagal gyventojų skaitlių, Suvienytos Valstijos užima penktą vietą ant svieto: daugiau gyventojų turi: Chinai, Anglija su valdyboms, Maskolija ir Prancuzija su valdyboms.

Pasikore 90 metu senelis.

NEW YORK. Gyvenime savo sunaus, pasikorė czia 90 metų senelis Christoph Miller. Mat szitas patžudys įpuolė į nuliudimą dėl mirties savo 82 metų svainio. Paskutinė gi nelaimė tunelyj, kuriame susimuszė du trukiai ir daug žmonių pražuvo, apie ką senelis rado apraszymą laikrasztyj, sumaiszė protą ir jis, nors be abejonės ir teip neužilgio butų turėjęs mirti, ne norėjo laukti teip ilgai, kol giltinė pati ateis, bet paėmė virvę, nuėjo į maudynę ir ten pasikorė.

Turejo paaukauti save ant naudos tautos,

PHOENIX, ARIZONA. Terp indijonų Yuma giminės gyvenantis daktaras, visos tautos mylimas Padre, ant praszalinimo besiplatinanczių terp indijonų rauplių, likosi visos tautos nuspręstas ant paaukavimo dievams, iszmeldimui jų malonės ir atitolinimo ligos. Dažinojęs dvi dieni pirm aukavimo laiko, kokia garbė jį pasiekė, gydytojas, nenorėdamas savę atiduoti dievams, pasislėpė girioj, bet po trijų dienų sugrįžo ir meldė savo tautos susimylėjimo, bet neiszmeldė. Jį suriszo, nuvedė į Mexiką, pririszo prie medžio ir kankino tol, kol jis dvasios ne iszleido.

Gera dovana.

ST. LOUIS, MO. Ateinancziuose metuose czia atsibus visosvietinė paroda. Parodos parengėjai daro, ką tik gali, kad tik ant jos patraukti kuo daugiausiai žingeidžių daiktų. Terp kitko jie paskiria dovaną $ 2000000 iszradėjui iszriszancziam klausymą orlaivystės. Bus ant parodos parengtos orlaivių lenktynės. Visgi vienog szitos parodos ne galima bus prilyginti prie Paryžinės, kadangi St. Louis tai ne Paryžius ir Amerika tai ne Prancuzija; į Ameriką ant pasiraminimo nieks nekeliauja.

Tik penkta dalis amerikonu kalnakasiu.

POTTSVILLE, PA. Isz pagarsintos kalnakasystos inspektorių atskaitos matyt, kad kietų anglių apskricziuose dirba tik penkta dalis amerikonų, o keturios dalys dirbanczių yra svetimtaucziai. 6 distrikte amerikonų dar mažiau: czia amerikonų dirba 4292, lenkų 6279, slovakų 1742, anglijonų 900, valijonų 572, airių 2310, italijonų 617, austrijokų 289, kitokių tautysczių 20408.

Siulosi i pagelba burams.

NEW ORLEAN, LA. Gyvenantis czia burų delegatas Deviliers gavo laiszką isz szteto Illinojaus nuo kokio ten Arnoldo, buk czia isz amerikoniszkų kareivių, kariavusių prieszIszpanija,susitvėrė cziela kompanija, kuri noriai keliautų į Afrika kariauti už burus, jeigu kas užmokėtų kelionės kasztus. Deviliers vienog ne turi ant to pinigų ir negali iszpildyti geismų Ilinojaus kareivių.

Užsidege kastynes.

HARTSHORNE, IND. TER. Anglių kastynėse netoli Dow, szachtoj nr. 2 užgimė gaisras ir ugnis užkirto iszsigelbėjimo kelią oloj buvusiems darbininkams. Isz deganczios olos isztraukė kunus keturių darbininkų, bet oloj yra dar 10 vyrų, kurie turbut teiposgi jau ne gyvi.

Nelaime kastynese.

NEGAUNEE, MICH. Czianykszcziose kastynėse atsitiko baisi nelaimė. Užgriuvo kastynių ola ir kaip mena, mažiausiai 17 darbininkų likosi užmusztų. Visi ne užgriuvę oloj darbininkai darbuojasi dabar prie gelbėjimo užgriuvusių.

Nepasekmingas bandymas lekti.

KINGSTON, ONT. Ant metodistų susirinkimo Verenoj,netoli nuo czia, vienas brolis apreiszkė, kad jis gali ant oro lakioti ir ant parodymo savo galybės, užlipo ant stalo ir szoko augsztyn. Su galva vienog sudavė į kybanczią kerosininę lampą, ją numetė ant grindų, kur lampa susikulė. Degantis kerosinas uždegė drabužius penkių salėj susirinkusių vyriszkių ir trijų moterų; visi jie sunkiai apdegė. Kiti susirinkę persigando ir ant syk pradėjo veržtiesi per duris. Tarpduryj daug žmonių likosi sunkiai sumankytų.

Paskendo laivas.

VANCOUVER, B. C. Prieszais Green Island, 40 mylių nuo Port Simpson, paskendo garlaivys Bristol, vežantis anglis nuo Vancouver salos į Alaską. Prie to prigėre kapitonas ir 6 jurininkai. 21 jurininką patiko valtyse ant jurių garlaivys Cotage City ir iszgelbėjo.

Lynczavimas.

SPRINGFIELD, KY. 11d. sausio minios baltveidžių paveržė isz kalėjimo nėgrą Jimą Hais, kuris buvo apkaltintas, buk užpuolė ant baltveidės mergaitės; iszvedė jį už miesto ir be sudo pakorė.

Kalnakasystos produkcija Amerikoj.

WASHINGTON, D. C. Pagal apskaitymą geologiszko biuro, ant viso Amerikos ploto pereituose metuose iszkasė visokių mineralų už 1067603006doliarų arba ant 95000000dol. daugiau negu 1900 m. Geležies ir anglių iszkasė daugiausiai,nes už $3566000000. Tris ketvirtas dalis geležies iszkasė sztetuose: Michigan, Wisconsin ir Minnestoj, o 30% geležies Mesaba distrikto kastynėse, Minnesotoj. Užtai plieno pereituose metuose Amerikoj iszprodukavo ant 450000 tonų mažiau negu užpereituose.

Tirinejimai nusidejimu ateiviu užveizdos.

NEW YORK. Visi atkakę į Ameriką gerai žino, kaip su ateiviais elgiasi emigrantų užveizdos urėdninkai. Elgiasi jie teip, kad su jais sulyginus net maskoliszkus urėdninkus, maskoliszkus galima but už paveikslą statyti, nors visi žinome, kak maskoliszki užima paskutinę vietą Europoj. Ant galo garsas apie biaurų pasielgimą su ateiviais New Yorko ateivių užveizdos urėdninkų daėjo iki prezidentui. Tas sutarė su buvusiu iždo ministeriu ir slapta iszsiuntė ant isztirimo delektyvus, o tie isz tikro susekė szaukianczius atmonijimo darbus amerikoniszkų urėdninkų. Urėdninkai vedė ant nedoro kelio atkankanczias merginas, net kaip kokias parduodavo arba nusamdydavo į paleistuvystės namus; nedavė susineszti per ilgą laiką su giminėms. Isznaudojo biauriausiu budu ateivius turinczius kiek pinigų. Vyriszkiems liepė pokelis kartus ant dienos skusti barzdą, už ką jie turėjo brangiai mokėti. Be abejonės didesnė dalis ateivių užveizdos urėdninkų bus nuo vietų praszalintų. Biauriausi buvo, žinoma,žydai, o terp jų koksai Lederhilger.

Buves szteto gubernatorius apskustas už vagysta.

BOSTON, MAS. Likosi czia suaresztuotas Franklin J. Moris, buvęs pietinės Karolinos gubernatorius, už pavogimą virszutinio drabužio. Sudas rado poną buvusį szteto gubernatorių kaltu ir nusprendė ant keturių mėnesių kalėjimo. Prie vogimo jis prisipažino. Mat tokios szaszlavos Amerikoj patenka ant augszcziausių sztetuose urėdų, o renka juos gyventojų balsais. Matyt rinkėjai visai ne paiso ant doriszkos vertės renkamų urėdinkų.

Nelaimes ant geležinkeliu.

NEW ORLEANS, LA. Ant Mississippi Valley geležinkelio, 12 mylių nuo New Orleans, susimuszė expresinis trukis su tavoriniu. Peczkurys vieno trukio likosi užmusztas, o 6 kiti geležinkelio tarnai sunkiai sužeisti.

GRAY, W. VA. Netoli Norfolk, ant Western geležinkelio linijos, greitasis pasažierinis trukis susimuszė su tavoriniu ir abudu trukiai iszbyrėjo. Prie to du trukių tarnai likosi užmuszti; du trukių tarnai prapuolė, jie be abejonės likosi teiposgi užmuszti. Terp pasažierių teiposgi ne mažai yra sunkiai apkultų.

ROOME, GA. Netoli Leenes susimuszė pasažierinis trukis su tavoriniu. Vieno trukio vėdėjas likosi užmusztas, o trys trukio tarnai, o isz pasažierių: garsi giesmininkė Nordica ir muzikantas Simmons likosi sužeisti.

GUTHRIE, OKLA. Netoli stacijos O'Keene susimuszė du geležinkelio trukiai. Prie to du žmonės likosi ant vietos užmuszti, o 8 sunkiai sužeisti.

NEW YORK. Ant New York Central geležinkelio, terp Park ave. ir 56 ul., tunelyj esancziame ant kelio susimuszė du bėganti į prieszingas puses trukiai ir susidaužė, o paskui susidaužę vagonai užsidegė. Prie to 15 žmonių tapo užmusztų, o apie 40 sunkiai sužeistų. Meszinos rbiejų trukių susidaužė ir pripildė tunelį karsztais garais teip, kad gelbėtojai ne galėjo įeiti į tunelio olą, baisiai nuplikytus žmonis ir negyvėlius reikėjo traukti su smaigais.

Gaisrai.

RICHMOND, VA. Sudegė czia didelės tabako ir cigarų dirbtuvės Cameron & Cameron. Blėdį ugnies padarytą skaito ant $150 000. Nuotrotas vienog su visu uždengia asekuracija.

MANISTEE, MICH. Sudegė czia didelės lentų pjovinyczios Levino. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 100000 dol. Per tai 140 darbininkų ne teko darbo.

BUEFALO, N. Y. 12 d. sausio sudegė czia Perlsteino namai. Ugnyje pražuvo abudu Perlsteinai ir penketas jų vaikų.

ST. LOUIS, MO. Sudegė czia įtaisos Meier China and Glass Co. Blėdį ugnies padarytą skaito ant 150000dol.

Expliozijos.

DUBOIS, PA. Netoli nuo czia, Clearfielde, iszlėkė į padanges parako krautuvės. Prie to vienas darbininkas likosi į szmotus sudraskytas, keturi labai sunkiai, gal mirtinai sužeisti; lengviausi gi sužeistų yra daugiau žmonių.

CULUMET, MICH. Culumet kastynėse atsitiko smarki expliozija, kurios vienas darbininkas likosi užmusztas ir vienas mirtinai sužeistas.

Isz darbo lauko.

¶ SHARON, PA. Sharon Coke Co. stato czia daugiau kokso peczių.

¶ CONNELLSVILLE, PA. Pereitą sanvaitę prie kokso peczių darbai ėjo czia gerai; degė isz viso 19939 pecziai.

¶ SHENANDOAH, PA. Kastynėse Reading Coal and Iron Co. pradėjo dirbti kas dieną po 9 val. ant dienos.

¶ PITTSBURG, PA. Dirbtuvės American Bridge Co. bus padidintos, paskui priims prie darbo daugiau darbininkų.

¶ JOHNSTOWN, PA. Darbai czia eina labai gerai, darbininkų be darbo nėra. Tas tik ne dirba, kas dirbti ne nor.

¶ BRIDGEPORT, OH. Sztraikas kalnakasių Lorain Coal & Dock Co. pasibaigė; darbininkai sugrįžo jau prie darbo.

¶ SALTBURG, PA. Czianykszcziose stiklo dirbtuvėse apsistojo darbai, kadangi matjose atlieka visokius pertaisymus.

¶ BIRMINGHAM, ALA. Szitame apskrityj, anglių kastynių darbininkams nuo naujų metų pakėlė algas ant 2½c. nuo tonos.

¶ MORRIS, ILL. Netoli nuo czia, ant vienos farmos,rado naujus anglių plotus. Neužilgio bus czia parengtos naujos kastynės.

¶ MINGO JUNCTION, OHIO. — Priesz Kalėdas darbai czianykszcziose dibtuvėse buvo pasiliovę, bet nuo ateinanczios sanvaitės vėl pradės dirbti.

¶ WASHINGTON, PA. Scenery Hill anglių kastynės likosi ant 6 mėnesių uždarytos; dirbę jose darbininkai gavo darbą Ellsworto kastynėse.

¶ BRADDOCK, PA. Blooming Mill Thompsono dirbtuvėse atlieka reikalingus pertaisymus, todėl darbai ant tulo laiko apsstojo.

ST. LOUIS, MO. Kadangi parodos rengėjai ne pripažįsta unijos, tai darbininkiszkos organizacijos uždraudė savo sanariams dirbti prie porodos rengimo.

¶ LAWRENCE, MAS. Sztraikas audėjų czianykszcziose medvilnės dirbtuvėse pasibaigė. Kompanija pakėlė audėjų algas ir jie sugrįžo prie darbo.

¶ ELWOOD, IND. Dirbtuvėse Mackbeth Evans Glass Co. pasiliovė darbai. 350 dirbusių jose darbininkų kraustosi į Pittsburgą, kur turi pažadėtą darbą.

¶ SAN FRANCISCO, CAL. Japoniecziai maszinistai, kurie buvo užėmę vietas baltveidžių, ant prisakymo visos darbininkų organizacijos, paliovė dirbę ir teiposgi susztraikavo. Japoniecziai mat suprato, kad kovoje su kapitalistais reikia darbininkams laikytiesi vienybėj.

¶ NEW ORLEANS, LA. Darbai czia ir aplinkinėse eina sziuom kartu pusėtinai, bet už darbą užmokesnis yra czia,apskritai imant, mažesnis negu Pennsylvanijoj arba kituose rytiniuose sztetuose.

¶ APPLETON, WIS. 1500 darbininkų popieros dirbtuvių Neenah ir Menosha pakėlė sztraiką. Darbininkai reikalauja sutrumpinimo darbo laiko. Tik Howard popieros dirbtuvės sutiko ant darbininkų reikalavimo, jose to dėl sztraiko nėra.

¶ EMPIRE, OH. Darbai iki pradžiai szių metų ėjo czia gerai, bet nuo 2 d. sausio apsistojo, kompanija paleido didesnę dalį darbininkų ir apreiszkė jiems,kad kitur sau darbo jieszkotų. Tegul czia todėl dabar nieks ne kielauja darbo jeszkodamas, nes jo ne ras.

ISZ Lietuviszku diryu.

Lai 21d. Gegužio bus tautiszka lietuviu szventė.

Ant klausymo,kas trukdė pletojimasi Susivienyjimo Lietuvių Amerikoje per szesziolika metų, trumpai galima atsakyti – jog kunigai; tą sziądien be abejonės mato kiekvienas lietuvis, kuris tik tėmyja tautiszką musų krutėjimą. Susivienyjimas Lietuvių Amerikoje, iszeiliuosavęs isz po kunigų maloningos globos, žengia pirmyn milžiniszkais žingeniais ir turėdamas laisvus kelius, beabejonės atgabęs lietuvių tautai pageidaujamus vaisius. Nors prasimanėliai, vardan katalikystės,norėjo užduoti isz pasalų tautiszkam musų Susivienyjimui mirtiną smugį, užsidengę vardu katalikystės, stengėsi puglemžti rinktą per szesziolika metų Susivienyjimo turtą,bet szis darbas buvo tuojaus užtėmytas. Intrigantai tapo užgėdinti, nes lietuviai, iszgirdę balsą tiesos, jam pritaria,iszduodami teisingą nusprendimą. Tiesa, užsispyrėliams pasisekė paglemžti "Susiv." turtą, bet tas 'Susiv." ne apsilpnino, tik sudrutino, atidarė lietuviams akis, o grobikai užsitraukė ant savo galvų neiszdildomą dėmę. Mes galime pasigirti,jog sziądien Susivienyjimas skaito 1200 sanarių, kurie prie jo pristojo laike septynių mėnesių. Kuom gali pasigirti sziądien musų pseudovadovai? Ugi neteisiai iszplesztais "Sus." sanarių turtais ir žmonių neapykanta! Per szesziolika metų "Susiv." vilko dvasiszką skurdą, neįstengdamas veik nieko naudingo nuveikti savo tautai, nors jo tautiszkas vardas skambėjo tarpe visų Amer. lietuvių. Geros valties lietuviai, žinodami isz datyrimo, jog pastatytą trobėsį griauja vien žmonės pikti, pasistengė piktam darbui užbėgti kelią, ir isz to mes privalome džiaugtiesi. Lietuviszka patarlė sako: jog laimingesnis tas žmogus, kuris turi szimtą bicziulių, nė tas, kuris surenka szimtą musztinių. — S. L. A. skriaudėjai, pripratę savo amate prie lobių, su skriauda žmonijos, griaudami "Susiv.", tikėjosi gerai pasipelnyti, užmirszdami, jog musztiniai nedaro žmogų laimingu ypacz jei anie yra įgyti neteisingu budu. S. L. A. laimėjo simpatiją visos lietuvių tautos, auga ir bujoja.Užtaigi lai man bus daleista užmanyti, kad tojė diena, kada "Sus." pastatyti kunigų slastai sutrupėjo, butų apvaikszcziojama kaipo tautiszka szventė. Tojė diena, rodosi, iszpuola 21 d. gegužio, užtaigi „Susivienyjimas" privalo laikyti tą dieną už savo metines sukaktuves, apvaikszczioti džiaugsmingai, nes iszsipildė teisingi žodžiai kunigo Žilinsko, kuris isztarė į susirinkusius ant seimo grobikus: "carais norite buti, bet atmykite, jog jusų carizmas trumpam laike grius ir sutrupės į dulkes", nuo savęs priduriu — palikdams tik užtersztą orą.

Liudis.

Lenkai ir Mes.

Paskutiniuose laikuose persekiojimas, rodosi,labiau lenkus pastumęs pryszakin padilgis stygas žmogiszkumo,gal ir lenkai supras, kad "kas tau ne miela , to kitam ne daryk". Iki szioli supratimo tos szventos teisybės nė mažiausio ženklo ne buvo terp lenkų jų pasielgime su lietuviais. Noras isznaikinti tautą ir ant jos kapų auginti savąją yra tai tikras ženklas žvėriszkumo. Tą darė kryžiokai su lietuviais senovėj tą patį darė lenkai per 500 metų. Jeigu gi mus neisznaikino, ne lenkų tai nuopelnai. Lenkai ne apleido nieko, kas galėjo lietuvius į lenkus paversti ir gana gudriai griebėsi prie darbo ant isznaikinimo lietuvių; už svarbiausią padėtoją paėme kunigiją, kuri kaipo tikėjimo mokintoja, su bažnyczios pagelba stengėsi ir stengiasi dar ir dabar lietuvius į lenkus paversti, isznaikinti neužkenczianią lietuvystę.

Jeigu lenkai butų Lietuvos valdytojais iki dabar užsilikę, tai kas gal abejoti, kad jie su mums nebutų teip darę, kaip dabar vokiecziai daro su lenkais (lenkai tą darė, turėdami valdžią). Jie kasė duobę mums ir patys į ją i puolė. Ar czia nebus Dievo bausmė už lietuvių skriaudas?

Mes laikomės principo: "kas tau ne miela, to kitam ne geiskie", bet mes ne kalti,jeigu musų szyrdyje ne daug atrandame meilės ir saujausmo lenkams ir musų atszalimas neisznyks, kol lenkai savo darbais ne parodys, kad jie sanjauczia lietuviams ir ne geidžia jiems pikto.

Kada lietuviai nesutilpo į maskolių kalinius už lietuvystę, musų broliai lenkai buvo kurti, jie ir dabar nežino, kas dėjosi Lietuvoje. Lenkiszkuose laikraszcziuose neteko surasti prilankumo ir meilės lietuviams. Matėme lenkų brolystę renkant aukas ant kankintinių. Nė viena lenkiszka draugystė ne aukavo ant naudos musų kankintinių, buvo kelios aukos nuo pavienių; lenkiszki laikraszcziai vieni tylėjo apie musų vargus, o kiti dar pakartino sopulį, i-zreikszdami net džiaugsmą isz musų nelaimės.

"Dziennik Narodowy" praneszė, kad Lietuviszkai lenkiszka draugystė Chicagoje, ant Town Lake, paaukavo 9dol. ant Wrzesnės lenkiszkų kankintinių,bet kiek tojė draugystė aukavo ant lietuviszkų kankintinių? O ji juk ir lietuviszką vardą neszioja ir virszininkų pravardės lietuviszkos.

Tas aiszkiai parodo, kad lietuviams nėra nė jokios naudos isz maiszytų draugysczių, kur lenkai, yra vadovais. Kur lenkų žmoniszkumas?! Kur iszgamų sanžinė?!

Isz So. Omaha, Neb., suskaicziau 17 lietuviszkų pravardžių, aukavusių ant lenkų naudos, o aukų isz to miesto visai mažai matėme ant naudos musų kankintinių. Mes mat dar nesuprantame,kad reikia mums savę gelbėti; gelbime kitus, patys varguoliais budami, gelbime tuos, kurie mums neatsilygina!

F. Mikolainis.

Isz Westvilles, Ill.

Terp czianykszczių lietuvių daugiausiai galima patikti "Lietuvos" skaitytojų; gaila tik, kad daugelis ne prisilaiko to laikraszczio suteikiamų pamokinimų. "Lietuva" szaukia prie vienybės ir sutikimo, bet to terp mus mažai. Mes nesikencziame ir pravardžiuojamės, per tai mums sunku ką nors svarbesnio nuveikti, kadangi ant nuveikimo svarbių darbų reikia sujungtų pajiegų daugelio žmonių, pavieniai galima nuveikti vien privatiszkus bet ne visuomeniszkus reikalus. Ne bereikalo priežodis sako: prie sutikimo ir vienybės mži daiktai auga, nesutikimai gi ir didžiausius griauja ir į niekus paverczia. Tas aiszkiai pasirodo ir ant musų miesto lietuvių darbų. Buvome sutvėrę kliubą, bet tas ne po ilgam griuvo. Sutvėrėme paskui kooperatyviszką draugystę, bet ir jos jau nėra. Dabar susitvėrė Lietuviszka vietinė kalnakasių unija, bet ir joje nėra sutikimo terp sanarių, o nesutikimai viską griauja, ne duoda susidrutinti. Tą gal daugumas ir supranta, bet kad ant sutikimo musų partijoms reikia paaukauti szį tą isz savo palinkimų,| simpatijų, nuomonių, o kad|nieks aukauti ne nori, todėl sutikimo nėra po senovei. Be aukų vienog ir darbo nėra vaisių. Jeigu norime ką svarbesnio nuveikti, tai pirmiausiai atmeskime musų asabiszkus ir partiszkus nesutikimus ir nesikentimus, paaukaukime tą ant musų visų labo. Nesutikdami, užvydėdami, jieszkodami vien garbės,nieko svarbesnio ne nuveiksime. Pasilaikykime kiekvienas savo nuomones, bet dirbkime visi isz vien ant nuveikimo svarbesnių musų reikalų.

F. Bugnorius.

Isz Brooklyno, N. Y.

Czianykszte Lietuvos Sunų Dr. ant savo susirinkimo pakėlė klausymą protesto priesz pagimdžiusius musztynes Philadelphijos lietuviszkoj bažnyczioj. Terp sanarių draugystės daugelis buvo prieszingų protestui, tie sakė: "kad kvailos ir bažnyczioj musza, Jeigu žmonės ne duos kunigams pinigų, tai tuom ir juos į žmonis pavers, isznyks kunigai, piudytojai ir siundytojai, bet liks vien kunigai pildanti tikėjimiszkas ceremonijas". Nepaisant vienog ant to, nutarė protestuoti priesz pasielgimą netikusių vadovų, per kurių neiszmintį ir menką dorą lietuviai terp savęs susipiovė ir tai dar Dievo namuose už lietuvių sunkiai uždirbtus pinigus pastatytuose.

Kaip daugelis duszių ganytojų supranta artymo meilę, kaip jie geidžia sutikimo terp žmonų,geriausiai parodo, kad czianykszcziis duszių ganytojas apkriksztyjo savo szunytį vardu Szliupas. Kogi isz tikro toki Chrystaus prisakymų mokintojai gali iszmokinti mažai suprantanczius žmonis?

Naujokas.

Isz Wilburton, Ind. Ter.

Czianykszcziai lietuviai gyvena gražiai, sutikime, nesiskirsto į dzukus,paprieniokus,žemaiczius, suvalkieczius,nėra czia ne szliuptarnių, nė kryžiokų, bet visi vaikai vienos motinos Lietuvos. Gal ir yra koks norintis piktai elgtiesi, bet kad neranda pritarėjų ir draugų, turi elgtiesi kaip ir kiti. Teisybė, karczemų pas mus nėra, svaigmanczių gėrymų pardavinėti ne valia . Apie pesztynes terp lietuvių ne girdėt, kadangi blaivus ne mėgsta pesztiesi. Neseniai atkako czia ir viena mergina, bet ant daugelio nevedusių vyrų vienos ne užtenka.

Nuo naujų metų pradėjo pas mus dirbti ir dabar dirba labai gerai. Dabar czia tik tas ne dirba, kas dirbti ne nori; visi darbininkai turi darbą.

Gizas.

Isz Hartshorne, Ind. Ter.

Atsitiko czianykszciose kastynėse didelė nelaimė. Besikeliant į virszų 9 darbininkams, apvirto kėlimosi prietaisai ir žmonės supuolė į olą. Szeszi darbininkai rusinai užsimuszė, o trys iszliko; terp iszlikusių buvo ir du lietuviai: Riszokis ir Rimas. Nelaimė ta atsitiko 28 d. gruodžio.

Kuczinskis.

Isz Clevelando, Oh.

Czianykszcziai lietuviai pastatė bažnyczią; sulaukė jau ir kunigo. Gyvena jie sutikime, svarbesnių nesutikimų terp jų nėra ir turime viltį, kad vaidai bent sziuose metuose terp musų ne užgims.

Darbai eina czia ne blogiausiai, bet žmonių privažiavo daug isz visų krasztų.

Montvilla.

Kad meluot, tai jau labai.

"Žvaigždė",nr. 2 szių metų, pradėjusi perkratinėjimą visokių musų darbų pereituose metuose nuveiktų, užgriebia ir knygas iszleistas ir apie jas szteip iszsitaria: "Kiti turi už mierį apszvietimą proto, platindami populiariszkas žinias isz gamtos mokslų. Toki butų naudingi, jeigu vertėjai (spręsti ar koks rasztas verstas ar ne verstas galima tik sulyginus origanalą su jo apdirbimu. Tokio sulyginimo vienog "Žvaigždės" rasztininkai ne daro ir matyt musų rasztininkų sunaudojamos medegos visai ne pažįsta, todėl ir spręsti ne gal, ar musų vertėjai ką pridėjo ar ką apleido) ne pridėtų savo dvylekio ir tokiu budu vertės kad ir naudingiausios knygos ne sudarkytų. Teip antai spaustuvės "Lietuvos iszduotos knygos tokios įtalpos, iszverstos(jos ne verstos todėl,kad originalai ne atsako lietuvių supratimui) labai gražia kalba ir atnesztų didelę naudą, bet kas isz to, kad pasekmė iszvesta — jog nėra Dievo".

Kad meluoti, tai jau tikrai kunigiszkai, begėdiszkai! Melstume "Žvaigždės" rasztininko paro dyti: kokiose "Lietuvos" iszleistose knygose iszvesta konkliuzija, kad Dievo nėra? "Lietuva" stengiasi supažindinti lietuviszkus skaitytojus su pamatais gamtos mokslų, Dievo ji ne užgauna ir jo ne kisza ten, kur nereikia. Jungimui Dievo prie visko, net prie mėszlo, yra kiti, kurie tą isz savo paszaukimo privalo darytį, tiems "Lietuva" konkurencijos ne daro, nesisavina tiems kitiems prigulinczių pareigų. Tegul kiekvienas apsirubeliucja sau prideranczią darbą ir jį atlieka, tasyk mažiau terp mus bus nesutikimų ir tankiai juokingų, vaikiszkų, piemeniszkų polemikų ir ginczų.

Isz visur.

‖ Danijos tarnaitės iszkovojo sau tiesą dalyvauti rinkimuose valszczių, parapijų ir mokyklų užveizdų.

‖ Anglijos sostapilėj, Londone, pasibaisėtinai siauczia rauplės ypacz ant beturczių apgyventų priemieszczių.

‖ Mieste Tiflise, ant Kaukszo, (Maskolijoj) rado užsmaugtą jo locname gyvenime turtingą prancuziszką prekėją Ervierą.

‖ Mieste Yokshamoj, Japonijoj, sudegė didelė medinė trioba. Ugnyje pražuvo 12 žmonių, o daug likosi sunkiai sužeistų ir apdegintų.

‖ Popiežiaus gydytojas Dras Laponi tvirtina, kad Leono XIII sveikata dar teip gera ir jis teip tvirtas, jog galima tikėti, kad sulauks 100 metų.

‖ Netoli Brindisi, Italijoj, darbininkiszkas trukis, užvažiavęs ant tilto, įgriuvo su tiltu į upę. Prie to daug darbininkų likosi užmusztų, o dar daugiau sunkiai sužeistų.

‖ Vengrijos sostapilėj Peszte, universiteto studentai kelia neprilankias vokiecziams demonstracijas vokiszkuose teatruose; dėl tų demonstracijų kelis vokiszkus teatrus reikėjo uždaryti.

‖ 1901 m. Vokietijoj tiek iszgėrė alaus, kad ant kiekvieno vokiecziо(skaitant moteris ir vaikus) iszpuola po 57 galonus, Bavarijoj gi po 212 galonų. 1882m. vokiecziai iszgėrė alaus tik po 38 galonus.

‖ Danijos randas, kuris seniai pripažino Danijai prigulinczіai salai Islandijai autonomiją, dabar padavė ant užtvirtinimo parlamento užmanymą daleisti Islandijai turėti savo atskirą ministeriją, kuri rupintusi apie visus tos salos reikalus.

‖ Galicijoj, mieste Stonove likosi suaresztuotas lenkas Juozas Zaleski. Jį apskundžia už pardavimą maskoliams paslapczių Austrijos karės ministerijos. Priesz tai 1 kosi suaresztuotas oficieras Carina, apskystas už pardavimą panaszių paslapczių Prancuzijos agentams.

‖ Prancuzijos pasiuntinių butas užgyrė projektą nukasimo gilaus kanalo, jungianczio Atlantiszką oceaną su Terpžeminėms jurėms, kuriuom didžiausi kariszki laivai galėtų perplaukti isz Atlantiko į Terpžemines jures ir karės laike jame galėtų pasislėpti nuo drutesnės prieszų laivynės.

‖ Turtingiausias žmogus Vokietijoj yra kanuolių dirbėjas Krupp. Jis turi ant metų gryno pelno 20 milijonų markių. Savininkas anglių kastynių Winkler turi įplaukimų 5 milijonus markių per metus. Visoj Vokietjoj yra 2774 didžturczіai kurių metiniai įplaukimai pereina 100000 markių.

‖ Mieste Salzburge, pietinėj Austrijoj, laike perstatymo teatre angliszko autoriaus Barretto, angliszkoj dvasioj paraszytos dramos, isz pradžių teatre susirinkę, o paskui ant miesto ulyczių gyventojai pakelė ne prielaukią Anglijai demonstraciją. Policija priversta tapo uždrausti perstatymą minėtos dramos.

‖ Pagal apskaitymą Vokietijos iždo ministerio, ant szių metų iždo surinkimai isz mokeszczių yra ant 70 miljonų markių mažesni už iszskaitytus iszdavimus. Taigi ant szių metų Vokietija turi ne priteklių 70000000 markių. Sulyginant su pereitais metais, sziuose metuose ant 34547462 markių mažesni yra surinkimai.

‖ Kadangi Peterburgo gyventojai protestuoja priesz padavadyjimus policijos virszininko Kleigelso , tai tas dabar liepė iszlipinėti atsilipimus, kuriais persergsti gyventojus, kad už mažiausią pasipriesziniimą policijos padavadyjimams,ne klausanti bus nubausti kalėjimu iki 3 mėnesių arba turės užmokėti bausmės po 500 rubl. už kiekvieną pasipriesziniimą policijos prisakymams. Na ir žinoma, maskoliai ne drys pasipriesziniti prisakymams pagarsėjusio savo menka dora maskoliszko policijos virszininko.

‖ Per Voketijos portus Bremą ir Hamburgą pereituose metuose iszkeliavo į užmarius 203298 iszeiviai, užpereituose metuose iszkėliavo tik 150488. Isz 120606 iszeivių, iszkeliavusių į užmarius per Bremą, 103214 iszkeliavo į Suvienytas Valstijas Sziaurinės Amerikos. Apskritai į kitus krasztus keliauja labai mažai iszeivių; keliavimus į pietinę Afriką dabar visai pasiliovė.

‖ Pietinėj Amerikoj,republiko Paraguay užgimė revoliucija. Pasiuntinių butemieste Asuntion užgimė musztynės terp szolininkų revoliucijos ir dabartinio prezidento. Musztynėse prezidentas sveikatos užveizdos Facando Jusfran likosi užmusztas, o jenerolas Cabalero, senatoriai Miguel ir Cabalan ir pasiuntinių buto sanarys Correras tapo sunkiai sužeisti.

‖ Mieste Charkove, pietinėj Maskolijoj, perkratinėjo provą Stavrovskio, kuris, budamas direktoriumi ir kasieriumi Charkovo akcijonierių kompanijos, pasisavino ir iszmėtė 118000 rublių kompanijos pinigų. Sudas rado Stavrovskį kaltu ir nusprendė tik ant vienų metų ir 4 mėnesių kalėjimo. Atsėdėjęs pusantrų metų, jis galės naudotiesi be baimės isz pas'savintų sau kompanijos pinigų.

‖ Amerikoniszki kapitalistai veda dabar tarybas su visais europos kietžemio krasztais, nuo kurių nori pasamdyti kanalus ir upes ir įvesti ant tų vandeninių kelių elektriką laivų varymui. Jeigu tarybos pasiseks, tai Amerikos kapitalistai galės į vidurius Prancuzijos, Vokietijos ir Italijos gabenti visokius tavorus isz Amerikos vidurių; portuose ne reiks jų perkrauti.

‖ Poznaniaus provincijoj, Brombergo apskrityj, prasidėjo vėl prova lenkiszkų tėvų, kurie reikalavo nubaudimo mokintojo Kuhno už kankinimą lenkiszkų vaikų. Apskystų yra 20 lenkų. Juos apskundžia, kad jie neteisingais liudyjimais stengėsi nekenczіamą mokintoją iszvaryti. Apskystas yra ir bulmistras miesto Djeczevo, kuris po gyventojų skundu pasiraszė, kuom parodė, kad pritaria skundėjams. Bulmistras vienog ne lenkas bet vokietis.

‖ Mieste Niu Tschvang, Chinuose, užgimė kruvinos musztynės terp jurininkų stovinczio porte Amerikos kariszko laivo "Vicksburg" ir maskolių kareivių. Maskoliszkas pasiuntinys Pekine pasiskundė Amerikos ambasadoriui Congerui ant musztynes pagimdžiusių amerikoniszkų jurininkų. Conger apie tai praneszė į Washingtoną. Amerikos laivynės ministeris per telegrafą prisakė Vicksburgo kapitonui pasirupinti, kad daugiau musztynių ne butų.

‖ Ant pasažierinio Bremos garlaivio "Kaiserin Maria Theresia" pasislėpė du jauni vokiecziai: Bens ir Krause, norėdami pigiai atkeliauti į Ameriką. Pasislėpti pasisekė, bet iszbuti laivo apacziоj ne pasisekė, kadangi teip ilgai be vandens ir maisto iszbuti negalėjo. Reikėjo szaukti pagelbos jau treczią dieną. Pusiau gyvus, iszalkusius iszvedė isz laivo apaczios. Kaip sako, ir miegoti jie negalejo: kada vienas miegojo, kitas turėjo ginti miegantį nuo daugybės pelių ir žiurkių, kurios butų abudu suėdusios.

Kaip dabar pasirodo, tai miesto Niu Tschvang nesutikimai terp maskolių ir amerikonų buvo didesni, negu isz pradžių garsino ir jie užgimė nenetikėtai,bet traukėsi nuo seniai. Mat amerikonai su ginklais iszlipo ant kranto, laikanti miestą maskoliai juos suaresztavo. Tas piktumą amerikonų pakėlė. Jurininkai nuo amerikoniszkų kariszkų laivų prie kiekvienas progos erzino maskolius ir tankiai isz to kildavo musztynės, maskoliai,nemokėdami vartoti kumszczių, tapdavo sumuszti Ant galo amerikoniszki jurininkai griebėsi revolverių ir paszovė du maskoliszku kareiviu,stovinczіu ant sargybos. Maskoliai turi czia savo rankose telegrafų linijas ir ne priima nuo amerikonų telegramų.

‖ Lenkai už paskutines skriaudas isz vokiecziu pusės, užsimanė atmonyti vokiszkiems fabrikantams. Po tiek trukszmo padarusiai provai Wrzesnėj, laike kurios

į aiszktę iszėjo biaurus vokiszkų mokintojų darbai, kurie muszė lenkiszkus vaikus už atsisakymą mokintiesi tikėjimo vokiszkoj kalboj, lenkai prekėjai ir tavorų pirkėjai Lenkijoj ir Galicijoj atsisakė imti kokius nors tavorus isz Vokietijos, net reikalingiausias maszinas. Visus reikalingiausius daiktus gabena dabar isz Prancuzijos, Anglijos ir isz kitų krasztų, nors kasztuoja brangiau. Kad teip lietuviai mokėtų nubausti savo skriaudėjus maskolius ir sykį sutartų nors per kelis metus ne gerti caro degtinės, tai tą skaudžiai pajaustų Maskolijos iždas ir pats caras.

‖ Ant 1800000 gyventojų Vokietijos sostapilėj, Berlyne, buvo pereituose metuose 390 mokyklų, kuriame tai skaitliuje 329 vieszos ir 61 privatiszka. Skaitliuje vieszų (publiszkų) mokyklų buvo 241 pradinių su 210098 mokintiniais, 15 gimnazijų su 7264 mokintiniais, 8 realiszkos gimnazijos su 4013, 2 augsztesnės realiszkos mokyklos su 1004 mokintinių, 12 realiszkų mokyklų su 5336 mokintiniais, 8 augsztesnės mergaiczių mokyklos su 5326 mokintinėms. Ant užlaikymo pradinių mokyklų Berlyno valszcziai paskyrė 13743341 Mrk.; tokiu budu kiekvienas mokintinis kasztavo po 63 mark. ir tai ne visai. Mokyklas lankė daugiau mergaiczių negu vyriszkos lyties mokintinių. Universitetas ir specialiszkos augsztesnės mokyklos czia ne priskaitytos.

Nauji iszradimai.

Gyvenantys Vindobonoj elektrotechnikos Bartelmus padirbo prietaisą, kuri pritaisyta prie trukių, saugoja juos nuo susimuszimo. Ant ko paremta ta prietaisa, laikraszcziai nepaduoda.

‖ Australiszkas Dras Duton isz Bathhursto, Australijoj, surado naują gyvunėlį, kuris gimdo drugius ir sziltinę, ant kurių apserga nepratę prie sziltų krasztų klimato žmonės. Žinant priežasį tokių ligų, daktarams lengviau surasti atsakantį vaistą ant praszalinimo ligų.

*** Prancuziszkas gydytojas Dras Mosse, isz Toulusos, ant susirinkimo Paryžiaus Mediszkos akademijos skaitė praneszimą apie savo tirnėjimus bulvių. Dras Mosse apreiszkė, kad bulvės gali užstoti duoną, tik žinoma, kad jose yra 3 syk mažiau maitingų medegų, tai jų reikia valgyti daugiau. Apart to bulvės yra geriausiu vaistu nuo cukrinės ligos, kurią daktarams teip sunku iszgydyti.

*** Prancuzas mokslinczius, profesorius Pictet, kuris pagarsėjo savo darbais prie padarymo savo laboratorijoj tokio szalczio, koks yra tik labai augsztai, beoriniuose ruimuose terpipliane tų, dabar iszrado pigų budą pavertimo oxygeno į skystimą, kurį ant pramonės reikalų isztraukia tiesiog isz oro. Iszradimas Picteto yra labai svarbus prie apdirbimo visokių metalių ir kitokioj iszdirbystėj. Pasinaudojant isz oxygeno, metaliniuose fabrikuose prie tarpinimo metalių reiks labai mažai anglių.

‖ New Yorko laikraszcziai pranesza, buk gyvenantis Brooklyne daktaras Richardson iszrado naują budą gydymo vėžiu serganczių. Richardson pats turi vėžį ir kada jam daktarai specijalistai apreiszkė, kad nėra nė jokios vilties ant iszgijimo ir kad reiks neužilgio mirti, Richardson užsimanė iszbandyti violetinius szviesos spindulius. Per kelis mėnesius kas dieną, kaip tik buvo saulėta diena, ant vėžio užimtos vietos užleisdavo jam violetinius szviesos spindulius ir nuo to sveikata szito daktaro ant tiek pasigerino, kad dabar jau daktarai turi viltį, kad jis iszgis su visu ir kad vėžys su visu isznyks.

*** Sekretorius Lvovo politechniszko instituto Rosinkiewicz padirbo masziną statymui literų ir jų iszmėtymui. Maszinas statymui raszto vartoja jau nuo seniai Amerikoj ir į valandą maszina sustato 5000 literų, bet paskui sustatytą szriftą perlieja į naujas literas, ardymas raszto ne užsimoka. Rosinkiewiczo gi statymo maszina rods literų sustato mažiau, bet užtai jo ardanti rasztą maszina į valandą laiko iszskirsto 100000 literų ir yra daug pigesnė už amerikoniszką: abidvi maszinos kasztuoja tik 1500 guldenų, taigi vos 500 dol. Amerikoniszka maszina stato tik vienu szriftu, Rosinkiewiczio gi gali ant syk statyti visokias szriftais. Taigi sudėjus viską į kruvą, Rosinkiewiczo maszina pasirodo naudingesnė už amerikoniszką, o ji kasztuoja tik 10 dalį to, ką kasztuoja amerikoniszka.

Atsiszaukimas į visas Lietuviszkas parapijas ir Draugystes Suvienytose Valstijose ir Kanadoj.

Paskutiniuose laikuose, pakilo smarkus nesutikimai lietuviszkose parapijose už parapijų turtą, už bažnyczių savastį. Priežastis tų nesutikimų yra ta, kad pagal nutarimą Baltimorės concilium, nors to nereikalauja kanoniszkos tiesos, parapijų savastis turi but užraszyta ant vyskupų, kurių daugumas Amerikoj yra airiai. Tokiu budu mes lietuviai statome bažnyczias už sunkiai uždirbtus pinigus, bet jos ne mums priguli, mes už savo aukas nieko locno ne turime, ėsame vergais svetimtauczių vyskupų, musų gi kunigai yra ne musų dvasiszkais vadovais bet airių agentais, ne mokintojais doros, bet dabotojais airių vyskupų turto nuo mus paveržto. Kunigai ne gali priesz vyskupų neteisybę nieko padaryti: je gu užstoja už skriaudžiamus žmonės, tai tokį drąsuolį airiai atstato nuo vietos, dagi suspenduoja, uždeda bausmes, kokias tik gali. Argi žingeidu, jeigu Amerikoj isz neteisingai airių vyskupų suspenduotų už nenorą skriausti savo vientauczius atsiranda neprigulmingi nuo airių kunigai, kurie antai terp lenkų rengia neprigulmingas bažnyczias. Reikia mums todėl patiems pasirupinti gerinti, kiek tik musų pajegos dėlei dėja, musų bažnyczių surėdymą, airiai, kuriems dabartinis daugiausiai naudos atgabena, ne pagerįs nieko, ne paliaus veržę už musų pinigus statytų bažnyczių, kadangi per jas jie yra tikrais valdonais Amerikos katalikų, tik airiai ne visus gali lygiai spausti ir isznaudoti: prancuzai ir vokieczlai turi jau savo bažnyczių virszininkus ir tokiu budu jie iszsiliuosavo isz po airių verguvės. Italijonai turi teipjau savo tautos vadovą, to pradėjo reikalauti nuo Szvento Tėvo ir lenkai. Kodėl mes ne galėtume to paties padaryti? Kuom gi mes niekesni už airius arba kitus katalikus?

Jeigu mes tik susirisztume visi į vieną tautiszką katalikiszką organizaciją, į vieną, teip sakant, katalikiszką uniją ir visi nuo augszcziausios katalikiszkos bažnyczios valdžios reikalautume teisybės, tai ją apturėtume be jokių sunkenybių, tam prieszintiesi galėtų tik dabar mus surbianti ir isznaudojanti airiai. Dabar mes jų skriaudžiami tik todėl, kad terp mus paczių nėra nė jokio susiriszimo, nė jokios vienybės. Kaip iszpraszė savo tautos vyskupus kitos tautos, iszpraszytume ir mes. Jeigu musų parapijų savastis butų pavesta musų tautos vadovui, tai ji pasiliktų ant visados musų savaszczia (?), musų bažnyczios, klebonijos, parapijinės mokyklos ne prigulėtų airiams bet mums. Lietuviszki kunigai nesiglaustų prie airių, bet turėtų glaustiesi prie juos maitinanczių lietuvių. Dabar kiekviena musų parapija turi mokėti duoklę airiams: ką mes airiams iszmokame per metus, nuo jų tik skriauda apturime, to užtektų ant algos lietuviszkam vyskupui, kadangi mus Amerikoj yra ne mažai.

Lietuvių aukos teipjau geros airiams vyikupams kaip ir aukos kitų, kodėl vienog airiai lietuviams ne geri, kodėl mus vien skriaudžia, o nieko gero nuo jų ne turime? Jeigu lietuvis nori pastoti į dvasiszką seminariją, tai jam atsako, kad nėra vietos lietuviams. O vienog visos lietuviszkos parapijos duoda duokles ant užlaikymo seminarijų, tai kodėl vaikams lietuvių nėra vietos tose mokyklose? tas duokles, kokias mes sudedame ant airiszkų seminarijų, apverstume ant parengimo savo locnos seminarijos, tai pinigų dar atliktų. Jeigu visi Amerikoj gyvenanti lietuviai dėtų tik po nikelį, tai nuo 100000 žmonių susirinktų 5000 dol. o lietuviai parapijonai ant bažnyczių moka po 6 ir daugiau doliarų ir tai ant naudos svetimtauczių, nuo kurių mes nieko gero ne turime.

Ant praszalinimo tų visų negerumų, mes, stiprios dvasios lietuviszkos drangystės ir lietuviszka parapija Philadelphioj, paduodame užmanymą padaryti uniją, į kurią pristotų visos katalikiszkos daugystės, parapijos ir pavieni lietuviai Suvienytose Valstijose ir Kanadoj. Susiriszę į kruvą, mes galėsime nuveikti svarbiausius darbus kaip ir kitos civilizuotos tautos. Kol vienog terp musų ne bus broliszko ryszio ir vienybės, tol mes nieko svarbaus nenuveiksime, dirbdami teip kaip dirbame iki sziol, mes krausimės vien lobį svetimiems, kurie už musų aukas mus visaip niekina ir iszjuokia. Mes Amerikoj esamė liuosi, kaip ir kitos tautos, kamgi mums todėl neszti svetimtauczių jungą? Mes Philadelphios lietuviai, budami tikrais katalikais, kviecziame visus kitų vietų lietuvius numesti ant musų sprando airių uždėtus retėžius. Sutrukus retėžiams, ne bus terp mus piudytojų, isznyks pravardžiavimai, visi busime broliais lietuviais, dabar gi mes ėdamėsi tankiausiai už airių pelną.

Rodą sutverti vieną lietuvių katalikų uniją arba ryszį davė mums Apasztaliszkas Sostas per Propagandos virszininką, taigi augszcziausia dvasiszka valdžia Ryme. Kada mes isz visų lietuviszkų parapijų ir katalikiszkų draugysczių Suvienytose Valstijose ir Kanadoj sutversime vieną ryszį, tai Apasztaliszkas Sostas žada mums duoti musų tautos augszcziausią dvasiszką vadovą. Taigi mes turime gerą progą ant pasiliuosavimo nuo airių vyskupų verguvės. Nusprendimas airių vyskupų ant concilium Baltimorėj, ant kurio pasiremę vyskupai reikalauja, kad ir musų katalikiszkų bažnyczių savastis butų užraszyta ant airių vyskupų, kaip mums paaiszkino Apasztaliszkas Sostas, apima tik surėdymą airių bažnyczių, kitų tautų bažnyczių surėdymas privalo remtiesi ant kanoniszkų tiesų, o jos nereikalauja, kad bažnyczios butų ant vyskupų užraszytos. Apasztaliszkas Sostas paaiszkino mums ir apie kitas katalikų tiesas Amerikoj, bet apie tai mes neraszysime.

Todėl meldžiame visų Amerikos lietuvių kuo veikiausiai szaukti susirinkimus, apsvarstyti musų užmanymą ir paduoti savo nuomones į lietuviszkus laikraszczius, redakcijos pagarsįs skaitlių pristojanczių prie ryszio parapijų ir draugysczių ir priduos reikalingas žinias į centrą to susiriszimo. Susirinkus atsakancziam skaitliui pristojanczių, bus suszauktas seimas. Meldžiame teipgi parapijonų praneszti į redakcijas, katrie kunigai bus prieszingi unijai, o katrie rems tą Apasztaliszko Sosto paliepimą; paskutiniai bus perstatyti Apasztaliszkam Sostui. Visus rasztus redakcijos teiksis paskui priduoti centraliszkiems unijos virszininkams. Ant įkunyjimo szito Apasztaliszko Sosto paliepimo mes, Philadelphios lietuviai, dirbsimė kaip galėdami.

Užmanymas tas ne mus iszmislyts, bet sutverti tokią lietuviszką uniją prisakė mums, atsakydamas ant musų pasiskundimo, Apasztaliszkas Sostas Ryme, per Propagandos virszininką. Meldžiame todėl visų lietuvių tą paremti, kadangi pasiliuosavus mums nuo airių verguvės, isznyks daugumas vaidų ir nesutikimų musų parapijose, isznyks priežastys verczianczius žmonis tverti ne prigulmingas parapijas, pasikelsdora ir tikėjimas susidrutįs terp lietuvių.

Komitetas parapijos szv. Antano,
„ Draug. Svento Antano,
„ „ „ Juozapo,
„ „ Algirdo Huzarų,
„ „ Petro ir Povilo,
„ „ Laisvės Kliubo,
„ „ D. L. K. Vitauto,
„ „ Lietuv. Dukterų,
„ „ Gyvojo Ražancz.
„ „ Giedorių ir Teatraliszkos,

Ar žvėrys pakvaiszta?

Visi žino, kad žmonės, nors terp gyvų sutvėrimų protiszkai stovi augszcziausiai, gana tankiai įgauna proto sumaiszymą, taigi pakvaiszta. Mat dėl visokių priežasczių atsitinka permainos smegenyse, o jie, kaip visi žino, yra szaltinių proto. Permainos tos ir gimdo proto sumayszimą arba beprotystę. Beprotystė, arba menkas protas terp žmonių gali buti nuo mažens, taigi užgimdamas vaikas gali jau buti menko proto, arba ir beprocziu; tas paeina nuo nenormaliszko iszsivystymo smegenų; gali vienog atsirasti ir vėliaus, jeigu dėl kokių nors prie žasczių smegenyse atsitinka permainos atsiliepianczios ant proto.

Terp žvėrių ne teip lengva patėmyti beprotystę, todėl seniau ir mokslinczial tikėjo, kad jos terp žvėrių ne buva. Dabar vienog, pradėjus geriau tirinėti, randa, kad ta sena nuomonė yra klaidi. Ir terp žvėrių pasitaiko beprotystė ir ją gimdo tos paczios priežastys. Vokiszkam profesoriui Edingerui pateko szunytis, kuris rodėsi sumaiszyto proto. Profesorius isztyrė jo smegenis ir rado juose tokias jau permainas, kokios gimdo beprotystę terp žmonių. Pasitaiko, dėl visokių priežasczių, beprotystė ir terp gyvunų daug menkesnio proto už szunis. Mokslinczius Batte aprasszo mokslszkame laikrasztyj "Natur" apie paukszti papugą, kuri nuo kanuolių szuvių laike muszio ant jurių, nuo iszgasczio įgavo proto sumaiszymą: priesz tai ji buvo gana iszmintinga ir daug kalbėdavo, o paskui ir budas jos persikeitė ir viską, ką pirma buvo iszmokusi, užmirszo, szaukė nuolatai "bum-bum", taigi megždžiojo kanuolių szuvius, kurie ją teip iszgasdino; iszgastis gi turėjo pagimdyti permainas smegenyse ir tas buvo priežasczia paukszcio beprotystės.

Vietines Žinios.

— Ant Milwaukee & St. Paul geležinkelio, 66 metų farmerys Doyle likosi netoli Chicagos trukio pervažiuotas ir užmusztas ant vietos.

— Pereitos nedėlios dieną burų draugai parengė didelį susirinkimą, ant kurio užprotestavo priesz iszgabenimą į Afrika arklių ant karės reikalų Amerikoj anglijonų supirktų.

— 13d. sausio, 2val. naktyj, ant 52 ul. užsidėgė javų krautuvės American Malting Co. Krautuvėse buvo 300000 buszelių javų, kurie, žinoma, ugnies į niekus likosi paversti. Blėdį gaisro padarytą skaito ant 125000.

— Geležinkelių tikietų agentas Klin, turintis biurą ant kertės Dearborn ir Polk str., likosi suaresztuotas už pardavinėjimą dykai geležinkelių duodamų kelionės tikietų. Kadangi nieks už Kliną nenorėjo kaucijos pastatyti, tai jis likosi pergabentas į paviecziо kalėjimą, kur iszbus iki provai.

— Pereitą sanvaitę, Palaskio salėj, ant Ashland ulyczios, lenkai atlaikė didelį susirinkimą ant pakėlimo protesto priesz pasielgimą Vokietijos valdžių, pradėjusių persekioti ne tik suaugusius lenkus bet ir mažus vaikus už lenkiszką kalbą. Ant susirinkimo kalbėjo ne tik lenkiszkai, terp kalbėtojų buvo ir trys Chicagos sudžios.

— Ant Noble str., pn. 440, lenkas Dominowski už merginą susipyko su kokiu ten Bakeru. Kadangi mergina rodė didesnį prilankumą Bakeui, tai lenkas užsimanė užtai atkerszyti. Dominowski iszėjo ant ulyczios ir laukė savo prieszo; kada tas iszėjo, ant jo užpuolė su peiliu ir su revolvoriu. Ant szauksmo užpulto atbėgo policistai, bet lenkas ir tų ne pabugo, tuojaus paleido isz revolverio szuvį į policistą, tik ant laimės ne pataikė. Dviem policistams su dideliu vargu pasisekė nuo įdukusio lenko atimti ginklus ir nugabenti jį ant policiosos stacijos.

Draugyscziu Reikalai

DIDELIS TEATRAS.

„Amerika Pirtyje".

Komedija, paimta isz lietuviszko gyvenimo, bus losziama Vinco Kapso (Dro Kudirkos) Teatraliszkos Dr-tes 26 d. Sausio, 1902 m. Freiheit Turner saleje 3417 S. Halsted st. Sale atsidarys 5 val. Loszimas prasides 7:30 vakare. Tikietai 50, 35 ir 25c. Perstatymas yra tikras paveikslelis isz gyvenimo žmoniu Lietuvoje. Loszis pilnas gyvybes ir grażumo. Loszikai iki vienam parinktiniai.

Pasirupink szita tikrai lietuviszka perstatyma matyt, o busi užganedintas. Po teatrui bus didelis balius, ant kurio visa jaunumene gales prie puikios muzikos grażiai pasiinksminti. Isz teatro ir baliaus surinktu pinigu dalis pelno bus paaukauta ant provos Kazimiero Sakalavicziaus. Už praszome visus lietuvius ir lietuvaites ir visas lietuviszkas Draugystes ant szio teatro kuoskaitlingiausiai susirinkti.

Komitetas.

South Chicago. Dr-te Sz. Izidoriaus Art. tures savo dideli baliu nedelioj. 19 Sausio, W. Waliaus saleje, kerte 88-tos ul. ir Houston ave. Prasides 5 val. vakare. Iżenga vyrui su motere 25c., merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai atsilankyti. Komitetas.

Chicago. Dr-te Teisybes Myletoju laike savo susirinkima ir nutare laikyti "Lietuva" ant 1902 už savo organa. Todel visi sanariai ant ateinanczio susirinkimo privalo užsimoketi prenumerata Dr-tes kason, o kurie permaine vieta savo gyvenimo privalo paduoti sekretoriui savo nauja adresa.

J. K. Chmieliauskas, Sekr.
880 — 33-rd St.

Chicago. 19 Sausio, 1 val. po pietu K. Liaudanskio saleje, 3301 S. Morgan St., bus laikytas didelis susirinkimas reikale ikurimo Susivien. L. A. kuopos Chicagoje ir podraug bus metinis susirinkimas T. M. D. Kuopos. Todel visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti. Komitetas.

Chicago. Liet. Republ. Kliubas 12 vardos laikys savo menesini susirinkima subatoj, 18 sausio, 8 val. vakare, saleje Ostrausko ir Stallionio, 1193 S. Oakley ave, ant kurio visus tos vardos lietuvius kvieczia susirinkti.

Komitetas.

Chicago. Dr-te Sz. Petro ir Povilo tures savo antra metini baliu nedelioj, 19 Sausio. National saleje, 585—587 Centre ave., kerte 18-tos ul. Prasides 4 val. po pietu. Muzika grajys po vadovyste p. Valantinavicziaus. Iżenga vyrams 25c., moterims ir merginoms dykai. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti. Komitetas.

Waterbury, Conn. Dr-te S. Daukanto losz teatra "Vaito Pirszlyste", komedija 2 aktuose czetverge, 23 Sausio, New Turner saleje, ant Jefferson ul. Sale atsidarys 7 val., o teatras prasides 8 val. vakare. Po teatrui bus balius. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia atsilankyti. Komitetas.

Lowell, Mass. Dr-te D. L. K. Algirdo tures savo baliu subatoj, 1 Vasario, Leather Workers saleje. 243 Central St. Prasides 7 val. vakare. Inżenga vyrams 25c., moterims ir merginoms 15c. Visus lietuvius ir lietuvaites vietinius ir aplinkinius kvieczia skaitlingai atsilankyti. Komitetas.

Lawrence, Mass. Dr-te Sz. Laurino tures savo baliu subatoj, 25 Sausio, Ford Bros saleje, ant Oak St. Prasides 7 val. vakare. Iżenga vyrams 25c., moterims ir merginoms 15 c. Visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti. Komitetas.

Newark, N. J. „Susivienyjimo Liet. Amer. Kuopa laikys savo menesini susirinkima nedelioj, 19 Sausio, 2 val. po pietu, po nr. 517 Market St, ant kurio visus lietuvius ir lietuvaites kvieczia skaitlingai susirinkti.

3 val. po pietu toje paczioje saleje laikys susirinkima T. M. Dr. kuopa. Todel visus sanarius ir norinczius prisirasyti kvieczia kuoskaitlingiausiai susirinkti. Vardan Susiv. L. A. ir T. M. D.

Ambrozeviczia.

Balius ant suszelpimo nelaimingo.

Chicago. Jauslesni lietuviai rengia dideli baliu, isz kurio visas pelnas eis ant suszelpimo kalinyn patekusio Kazimiero Sakalavicziaus, ant kurio tulos aukos buvo pagarsintos pereitame sziame "Lietuvos" nr. Balius atsibus nedelioj, 19 Sausio, Sz. Jurgio parap. saleje, ant 33-czios ul. Prasides 4 val. po pietu. Iżenga ant baliaus 15c.

Ant szio baliaus kn. Kraucziunas duoda sale ir szviesa dykai, muzikantai grajis už dyka, tuli biznieriai sudovanoja gerymus, cigarus ir užkandi. Lietuva pagamina drukus ir apgarsinimus dykai.

Todel visi lietuviai ir lietuvaites yra kviecziami kuoskaitlingiausiai ant szio baliaus susirinkti, kur prie geros muzikos galesite gerai pasiszokti ir tokiu budu suszelpsite savo artyma.

Komitetas

Aukos Sakalavicziui.

S. Leliaszians saleje surinkta...$63.00
Bažnyczioje Sz. Jurgio surinkta...11.16
Dr-te Teisybes Myletoju paaukavo..15.67
Liet. R. Kliubas 11 vardos.....4.00
J. Aleksandraviczius sukolektavo...8.35
Pagal "Lietuvos" No 2 buvo.....177.88
Sykiu $275.06

Dar iki $1000 truksta $724.94. Todel meldžiame jauslesniu lietuviu paaukauti kas kiek iszsigalite ir prisiusti aukas priesz 24 szio menesio, ant ranku Dr-tes Liuosybes kasieriaus. M. Z. Palionio 703 W. 18-th St., nes apie ta laika prova tur prasideti.

Komitetas

I Sekretorius Kuopu L. L. Susivienyjimo.

Kaip jau isz "Lietuvos" No 52 1902 m. pagarsinimo galejote patemyti, szia me Sausio menesyje iszeis isz spaudos kasztais Mildos Draugystes knygute "Dvyniai Vagiu" ir kiekvienam prigulincziam prie L. L. Sus. sanariui tures buti iszdalintos. Taigi del vėdimo aiszkaus inventoriaus knygu ir sumažinimo kasztu pasiuntimo, reikalauju, kaipo Centraliszkas Sekretorius, žinoti, kiek sanariu užsimokejusiu menesine randasi prie kiekvienos kuopos. Todel meldžiu guodotinu Sekretoriu kuopu man praneszti kiek exemplioriu tos knygutes turesiu pasiusti kiekvienai kuopai. ir paduoti aiszkius adresus, idant siuntiniai ne patektu į rankas neužsipelniusiu.

Pasibaigus seniems metams paduodu czion stovi L. L. S. kasos.

Ant Seimo 2d. Birželio 1901m. buvo:

ĮEIGA.

Kasoje	$10.90
Nuo M. Gilbaiczio	.70
Už knygutes parduotas	2.45
Nuo V. Ramanausko	10.15
Z. Dioko	.70
S. Radžiuno	4.00
Serantono Kuopos	4.35
I. I. Ražoko	1.20
Nuo I. Szpakauskio	7.50
Nuo I. Perkuno	2.10
Mildos Draugystes	133.49
Minersville Kuopos	6.50
Labu ieigos	184.04

ISZEIGA.

Skolos (iszmoketa) Olszevskiui	$34.10
Už expresa (knyguczių)	1.25
Už expresa (priimant knyga Rokundu)	.25
A. Olszevskiui (ant rokundos)	50.00
Kasztai Money Orderiu	.36
Rankraszczio pasiuntimas i New-Yorka ir Chicago	.60
Korespondencijos (markes)	.36
Pasiuntimas 3 knyguczių Ražokui	.7
Už photografija prie knygos Dvyniai Vagiu	2.00
Labu iszeigos	88.99
Lieka kasoje	95.05
	184.04

Tos skaitlines rodo kad guodotini Lietuvos Laisvamaniai praeituose metuose nesigailejo skatiko ant paplatinimo nauju ideju — kuriu mums visoki carai užvydi. Vyliuosi kad ir metuose 1902 nesiliausime darbautis, nes kaip sako D. Webster "liuosybe negali užgimti tautoje be liuoso sanprotavimo". Te gyvuoja laisvamanyba!

Kun. V. Dembskis, L. L. S. Sekr.

Vienatine Lietuviszka Aptieka Chicagoje!

— Atkreipiame lietuvių atydą ant vienatinės lietuviszkos aptiekos Chicagoje, kurioje galima gauti visokias gydyklas ir žoles kokios tiktai europėjiszkose aptiekose randasi ir už pigesnę prekę negu kitose aptiekose. Czia galima lietuviszkai susikalbėti ir, jeigu reikalinga, gauti daktariszką rodą dykai; už rodos davimą mokesties nereikalauja.

Teipgi szioje aptiekoje gali gauti visokių lietuviszku knygų, abrozėlių, grażių su pavincziavonėmis popierų gromatoms ir tt. Teip pat gali gauti szifkortes ir pasiųsti pinigus į krajų, ir tą visą galima atlikti lietuviszkoje kalboje.

Aptiekos adresas:
167 W. 18th st., kertė Union, prie pat bažnyczios Apveizdos Dievo parapijos.

ETHNOLOGIJA.

arba

Mokslas apie žemes tautas.

Pagal Drą M. Haberlandtą.

tautoms truko tinkančių auginimui žvėrių, ypač gi žvėrių palengvinanczių žmogui darbą. Iš gyvulių tinkančių nešiojimui sunkenybių Amerikoj buvo tik šiauriniai elniai ir lamos; nė jaučių, nė arklių ne buvo (arkliai Amerikoj buvo prieš atsiradimą čia žmogaus, bet jie, nežinia dėl kokių priežasčių, su visu išnyko); iš žvėrių tinkančių medėjams Šiaurinėj Amerikoj buvo tik: bizonai (dabar jau beveik su visu išnaikinti), elniai, zuikiai; Pietinėj — šernai, agutai, bezdžionės ir dar keli mažos vertės. Daugiau stambesnių žvėrių ne buvo czia atkakus išpanijonams: naminiai gyvuliai, kokius čia, išėmus lamų, dabar augina, visi atgabenti europiečių. Suprantama, kad su tais naminiais gyvuliais, koki buvo Amerikoj prieš jos atradimą, nė žemdarbystė, nė gabenimas tavorų, taigi prekysta, ne galėjo toli nužengti. Arti ne buvo su kuom, kadangi ne ėsant tinkamų naminių gyvulių, žmogui pačiam reikėjo žemę kasti. Nežiurint vienog ant tų stabdymų, tulos Amerikos tautos prieš atkeliavimą czia europiečių stovėjo jau ant gana augšto kulturiško laipsnio, pažinojo jau metalius ir iš jų dirbo visokius darbo įnagius, akmeniniai kirvukai ir kitoki įnagiai seniai buvo užmesti. Mexikas, Vidurinė Amerika ir kraštai prie Andų kalnų buvo susiorganizavę į tvirtas viešpatystes, o antai Peruvija turėjo tokį surėdymą, kokio trokšta dirbančios luomos civilizuotuose kraštuose: čia ne buvo didžturčių nė varguolių, kadangi ne buvo privatiškos savasties, inkų viešpatystė (Peruvija) stovėjo ant komunistiško pamato, tik valdžia krašto valdonų, vadinamų inkais, buvo despotiška.

Imant apskritai, išsilavinimas tautų Amerikoj beveik toks jau kaip ir Afrikoj. Ne reikia vienog užmiršti, kad ant Afrikos ne mažą turėjo įtekmę augštai kulturiškai stovinčios tautos gyvenančios prie Terpžeminių jurių, nuo kurių afrikonai daug pakeliančių kulturą daigtų perėmė, kaip antai metalius; Amerika gi, atskirta nuo seno svieto, su kuriuom nė jokių susinešimų ne turėjo, išdirbo savistoviai ir pakėlė gana augštai savo civilizaciją be jokios pašalinės įtekmės. Amerikoj abidvi jos dalys yra atskirtos, todėl ir kultura ant abiejų tų sausžemių, surėdymas ir susiorganizavimas tautų atsibuvo skyrium, viena ant kitos didelės įtekmės turėti ne galėjo, kadangi susinešimai terp jų ne buvo lengvi.

Šiaurinė Amerika.

Siaurinę dalį Šiaurinės Amerikos, pussalį Alaską šiaurinėj dalyj apgyvena eskimosai. Šita tauta matomai prisigriebė į Ameriką iš Šiaurinės Azijos per

Eskimosas.

Eskimose.

siaurą, turinčią vos 70 maskoliškų viorstų Beringo jurių siaurumą, jungiančią Didyjį oceaną su Šiaurinėms Ledinėms jurėms. Eskimosai apgyvena Amerikos šaltus šiaurinius kraštus, kur dėl šalčių ne auga nė girios. Ant gulinčių prie šiaurinės Amerikos pakrančių Aleutiškų salų (prigulinčių Maskolijai) gyvena tokiose jau neprilankiose kilimui civilizacijos sanlygose *aleutų* tautiška giminė. Jų kraštas teipjau šaltas kaip

Aleutas.

ir tas, kurį apgyvena eskimosai; pagal kalbą, budą gyvenimo ir visą kulturą aleutai arti stovi su eskimosais, jiems gimininingi. Minta jie iš žvejonės ir medžionės, yra geri jurininkai; mat žvejodami ant jurių, su joms susipažino. Nė eskimosai, nė aleutai ne priguli prie indijonų raudonveidžių rasos, jie yra mongolai. Į pietus nuo kalno Šv. Elijošiaus, Alaskoj ir angliškose Šiaurinės Amerikos valdybose, girių apskričiuose, gyvena *tlinkitiškos*, *vancouveriškos* ir *nutkiniškos* tautiškos giminės, kaip antai: gaidai, gailtsai, czinukai ir tt. Iš savo kalbos ir kuno sudėjimo ir pavidalo, jie priguli prie indijoniškų tautiškų giminių; pagal kulturą ir budą gyvenimo užima kaipi tarpą terp šiaurinių kraštų tautiškų giminių ir tikrų indijonų. Gyvendami prie jurių, jie su joms susipažino ir išdirbo jurininkiškus palinkimus; jures yra svarbiausioms jų maitintojoms. Jie gyvena dideliuose namuose, pastatytuose iš medžio, ant pavidalo civilizuotų kraštų kazarmių, kuriose gyvena ne viena, bet daug šeimynų. Terp jų yra jau luomos: yra aristokratija ir prasti žmonės, yra net vergai, bet tie yra iš paimtų karės laike nelaisvių. Doriškas supratimas jų žemas. Kunigija yra tai šamanai, ant jų burtų remiasi visas šitų tautiškų giminių tikėjimas; terp šitų tautiškų giminių yra net tokį, kurių tikėjimas reikalauja žmogiškų aukų. Turi jie gana daug visokių senovės padavimų ir mythų, vartoja simboliską tatuiravimą kuno, simboliškus išpjaustymus ant visokių daiktų; myli jie dramatiškus perstatymus ir maskaradas. Jie prie tokių apeigų vartoja maskas, kurios čia aukštai rišasi su tikėjimiškoms ceremonijoms.

Indijonas Žalčių giminės.

Ant viso ploto Šiaurinės Amerikos, kaip antai pietinėj dalyj Kanados ir Suvienytose Valstijose gyvena daugybė visokių indijoniškų tautiškų giminių, turinčių atskiras kalbas, papročius, atskirą kulturą. Prieš atėjimą europiečių gyveno čia daug daugiau visokių indijoniškų tautiškų giminių, terp kurių, kaip parodo senovės liekanos, daugelis tautiškų giminių stovėjo ant gana augšto kulturiško laipsnio. Daugelyj vietų iki šiai dienai užsiliko čia griuvėsiai didelių viešų triobų, nupiltų augštų kapų panašių į teip vadinamus Lietuvoj milžinų kapus, bet turinčių viršų apvalų, vadinamų mounds ir visai apvalių apkasų, teiposgi muri-

Indijonas Šešona giminės.

nių triobėsių, net čielų miestų, kokius randa Uoliniuose kalnuose. Griuvėsiai tie rodo, kad žmonės tas triobas statę ne buvo nuožmi, bet stovėjo ant gana augšto kulturiško laipsnio. Griuvėsius tokių atskirų triobų ir čielų miestų, apvalius kapus randa ant labai didelių plotų prie viršutinio tekėjimo upės Missouri ir apskričiuose didžiųjų ežerų

Indijonas Kalošų giminės.

Indijonas Kalošų giminės.

(Tolians bus.)

A. Szilingis

A. Szilingis.

Lietuviszkas Iszpardavejas No. 14 labai malonetu, kad visi jo draugai, pažįstami ir tautiečiai ateitu jį atlankyti. Kiekvienam jis kuomandagiausiai pritarnaus visuose departamentuose musų didžiausios sankrovos Šilkų, Dresems materijų ir Dresių Veselijoms, kaipogi Meblių, Divonų, Karpetų, Uolaktinių tavorų, Ploščių, Siutų, vyrams ir vaikams barėdų—žodžiu sakant, visko, ko tik kas sau reikalauja.

Pulku prezenta duodame prie kiekvienu svodbiniu paredu.

KLEIN BROS. BLOCK OF STORES MALSTED CANALPORT AVE. & 20

Atsiszankusiems per laiszkus, tavorus greitai ir teisingai iszsiunciame.

Viena isz didžiausiu Krautuviu Chicagoi.

Pajieszkojimai.

Pajieszkau Petro Deguczio, Suvalku gub., Garlevos parap; gyveno Pittsburg Pa., ir Jono Vitkausko, Kauno gub. gyveno Cleveland, Ohio. Jie patys ar kas kitas teikslis duoti žine ant adreso:

Peter Dugan,
217 Clara st. San. Francisco, Cal.

Pajieszkau Jono Žmejausko, Vilniaus gub., kaimo Pakruonio, neperseniai iszvažiavo i Chicaga. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Jeronimas Kerszeviczia,
Box 232 Turners Falls, Mass.

Pajieszkau savo dedes, Kazimiero Eiserskio, Kauno gub., Raseiniu pav., Gyveno Mahanoy City, Pa. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Frank Lapinskas,
Box 93 Baggaley, Pa.

Pajieszkau Viucento Jakubavicziaus ir Chrizostomo Balukonio, abu Mogilevo gub., Sennoi pav., zastenkos Bukovinos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Viktor Karoblis,
400 River st. North Adams, Mass.

Pajieszkau savo pusbrolio, Bronislavo Laurinaiczio, Suvalku gub., Karczrudes gm., kaimo Muraskavizna, gyveno Bostone. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Rozalija Laurinaviciute,
Box 69 Coketon, W. Va.

Pajieszkau Stanislovo Zbarausko ir Jono Rekasziaus, abu Kauno gub., Telszių pav., isz miestelio Žarenu. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

John Szlepovicz,
Box 18, Poquonock, Conn.

Pajieszkau Franciszkaus Gedros, Kauno gub., Sziauliu pav., Triszkiu vol., kaimo Ketverioku, szi pavasari atvažiaves isz krajaus. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Franciszkus Geležinis,
557 Holt ave. Chicago, Ill.

Pajieszkau savo brolio, Augustino Žemeckio, isz Kauno gub., Raseiniu pav., Taurages vol., 3 metai Amerikoj. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

John Vaitkus,
547 Canal str. Chicago, Ill.

Pajieszkau Franc. Bitario isz kaimo Labardžiu, ir Andr. Jokužio isz kaimo Stumbriu, abu Retavo parap., Raseiniu pav., Kauno gub. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žine ant adreso:

Mikolas Sakalauskis,
2456 Kensington ave., Kensington, Ill.
(31—1)

Jei kas užtemytu Jona Gruszauski, paeinanti isz Kauno gub., Raseiniu pav., Naumiesczio vol., kaimo Vensku, teiksis duoti žine ant žemiau padeto adreso. Yra jis diktas vyras, vidutinio ugio, ant kaktos pagal kaire aki turi spuoga:

Simon Venskus,
250 Ferry St., Newark, N.J.

Pulkus Daržas Pikninkams.

Draugystes ir kliubai reikalaujanti pikninkams daržo priemestyje Riverside, Ill. tegul kreipiasi ant žemiau padeto adreso, o gaus pulku darža ir už pige preke.

Martin Pecki,
52 W. 25-th st. Chicago, Ill.

Pigiai ant pardavimo lietuviszko laikraszczio spaustuve su visomis prietaisomis. Atsiszaukite pas.

Jurgi Barona,
1002 S. 2-nd st., Philadelphia, Pa.

Pigiai ant pardavimo isz priežasties ligos., pieno Depot su arkliu ir vežimu. Kasdien iszparduoda po 5 kenas pieno. Dasižinokite "Lietuvos" redakcijoj. (31—1)

Pigiai ant pardavimo pirmos klasos kampinis saliunas su didele sale, lietuviu apgyventoje vietoje. Atsiszaukite arba raszykite ant adreso:

Chicago Heights Wines&Liquor Co,
1639 E. End ave., Chicago Heights, Ill.

Jieszkau darbo, grosernej arba buczernej. Pirma menesi apsiimu dirti už pigesnia alga. Reikalaujantiejie tokio darbininko tegul atsiszaukia po adresu:

Antanas Norkus,
630 So. Canal st., Chicago, Ill. (17—1).

VYRAI AR ZINOTE?

Kad asz atidariau nauja lietuviszka karczema po numeriu 3321 AuburnAve., kur randasi visoki gardžiausi gerymai, geriausi cigarai, szalcziausias ir skaniausias alus. Ateikite pamatyti ir to visko pabandyti. Teipogi turiu dailiausia, szviesiausia ir didžiausia Lietuviszka Sale del mitingu, veseliju, baliu ir kitokiu pasilinksminimu, ir geriausia užkandi ant viso Bridgeporto. Atvažiave isz kitu miestu, gali pas mane gauti geriause nakvyne. Su guodone,

Petras Szlakys,
3321 Auburn Ave. CHICAGO.

Knygu Katalogas.

Knygos swetimos spaudos.

Anegdotai iszsitarimai ir pataries isz gywenimo senowes Grekonu bei Rymionu " " 10c
Aple kalbu pradžia ir tikros rodos del apsisaugojimo nuo nepriteliu wedancziu isz tikro ir isganingo tikejimo kelio. Iš prapulty. Czia raszejas nurodo kurios yra seniausios ant swieto kalbos, nuo ko jos paeina, nurodo kad lietuwiszka kalba yra seniausia ir kad turi daugiausiai nepriteliu, kurie stengiasi ja isznaikinti; ant galo paduoda rodas kaip nuo ju apsisaugoti. . . 10c
Arielka yra nuodai paeinanti isz girtybes. Czia apraszo kas yra arielka, kaip ji kenkia žmogui, keturi abrozelai parodo žmogaus pilwa kokios isz girtybes pasioja ligos ir paduoda rodas kaip nuo to iszsigydyti. 30c.
Abecela ir teip mokintuve del vaiku, sutaisyta A—es ir J. Sz. Yra tai geriausias lementorius, nes jame rasi daug naudingu, pamokinancziu straipseliu, prie pabaigos gi poterial ir prisakymai. 20c
Amerika Pirtyje, komedija Keturakio. 10c
Angliszkal-lietuviszkas žodynelis, sutaisytas kn. P. Saurusaiczio, turi apie 3500 žodžiu: angliszki žodžiai iszguldineti lietuviszkai. 30c
Birutes dainos " " 10c
Budas gydymo. Daktariszka knyga. 40c
Dainu skrynele " " 20c
Dailyde arba patarmes staliorams, surinktos isz naujausiu knygu, su 120 paveikslu, Antano Dailides. Yra tai raskvedis mokinantiems ir mokantiems stafioriszka darbe. 40c
Etnologiszkos smulkmenos, D-ro J. Basanavyciaus. Mokeliszki lietuviu praeites tyrinejimai, su viena mapa. 25c

Knygos sawos spaudos.

Arywi Apsireiszkimai Swiete, ant kuriu žmones nuolatos žiuri, bet ju gerai nesupranta; su 7 abrozeliais. Naudingiause knygele ant swieto dasižinojimui isz ko dažosi žalbai, griausmai, lietus ir sniegas; kas yra debesiai ir ant ko jie laikosi. 30c
Aritmetika. Kniga iszsimokinimui rokundu. Preke. 25c
HYGIENA. Daktariszka knyga arba mokslas apie užlaikymą sweikatos, isz kurios gali be pagelbos daktaro iszsigydyti nuo daugybes ligu. Szita knygele priwaiko rastis kiekwienuose namuose, nes kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo tekstancziu wisokiu ligu, pataikys užlaikyti ožieliybeje sawo sweikatą, pailginti sawo amži ir mokes užauginti sweikcais ir twirtais sawo waikelius. Preke. 35c
Apie turtu iszdirbima. Parasze Schram; verte S. M. Veikalas gvildenantis politiszką ekonomiją. Koktais keliais isidirbą turtai, kaip jie susikrauna ir kaip atsilleplia ant dragijos gyvenimo. 35c
Ar vyskupas Valanczius (Valanczauskas) nebevo vitiugu lietuvystes? Parasyta kn. Dembskio. Iszleista kasztais Susivienyjimo Liet. Laisv. Am. 37 puslapiai. . . . . 15c.
Biologija arba Mokslas apie Gyvus Daiktus. Pagal prof. Nusbaumą. Sutaise Szernas. Chicago, Ill., 1901. Puslapiu 147. Mokslas kokiu budu radose gyvi sutverimai ant musu žemes, kaip jie vystesi pradejus nuo mažu vabaleliu ki daejo kit paukszczius, žvieriu ir paties žmogaus. Su paveikslais. . . . . 40c.
Geografija arba žemes apraszymas. Pagal Gelkie. Naikovski ir kitus, sutaise Szernas. Yra tai naudingiausia isz visu sulygsziol iszejusiu lietuviszku knygu. Aiszkai ir supranta mai apraszo visa musu žeme, jos pavidala, diduma ir platuma, jos kalnus, ju vardus, augszti, vulkanus metanczius isz saves ugni; isz kokiu žeme sluogsniu susideda, kur ir kiek joje yra angliu, geležies, aukso, druskos ir kitu gerybiu; kiek mariu, ezeru, upiu, ju vardai, plotis, gylis; koki kuriuose vandenys: surus, preski, saldus, ar kartus, kokiuose gyvunai gyvena ir t t. Žeme apraszyta dalimis, iszskaitytos visos vieszpatystes, karalystes, kunigaiksztystes, respublikos ir t t. Kiek kurioje žemeje yra gyventoju: koki ju tikejimai, kalbos, paproczial, užsiemimai, pramones, iszdirbai ir tiesos; koki miestai, su kiek gyventoju, fabriku, pramoniu; kur koki oral: szaleziai ar karszcziai, lietus ar giedros; kur koks ligis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis; kur saule per keleta dienu nenusileiddzia arba neužteka ir t t. Knyga didele 5x9 colliu, 480 puslapiu, ant geros standžios popieros spaudinta, su 71 paveiksleliais: mapa, gyvuliu ir t t. $2.00
Ta pati, apdaryta audimu kietuose apdaruose, auksinemis litaromis atspausti parasai ant nugaros ir srono. Preke. . . $2.50
Istorija Suwienytu Walstiju Sziaurines Amerikos. Apraszo kaip Kolumbas atrado Amerika, koki czia tada žmones gyweno, koki žmones pirmiausiai isz Europos pradejo waziuoti in Amerika, kokios kares buwo, už ka karewo ir kokiuose metuose; kiek prezidentu buwo, koki ir kiek kurie gero padare sziai žemei. O ant pat galo taip pat Konstitucija Suwienytu Walstiju, kuri yra reikalingiausiu dalyku perskaityti kiekwienam žmogui szioje Amerikos žemeje gywenancziam, idant suprastu kokes jis czia tiesas turi, kas jam yra wale daryti, kas ne wale. Turi puslapiu 384. Preke. $1.00
Drutuose, gražuose apdaruose. $1.25
Istorija Chicagos Lietuviu, ju parapiju ir kn. Krauczluno prova su laikraszczu "Lietuva" buvusi balandžio menesyje, 1890m. 585 puslapiu didelio formato, aiszkaus druko. Fotografijos yra abieju pusiu advokatu, kn. Krauczluno, "Lietuvos" iszleistojo, redaktoriaus ir paveikslai Chicagos S. Jurgio lietuviszkos bažnyczios. Popieros apdarais $2.00
Audimo kietais apdarais, auksiniais titulais. . . . . $2.50.
Isz kur atsirado musu naminiai gyvulliai ir augmenys? Pagal Lunkevicziu, sutaise Szernas, Chicago Ill. 1901 m. Puslapiu 73. Su paveikslelais. . . . . 20c.
Kaip Maskolija persekiojo Lietuva. Pagal L'oppression russe en Lithuanie supiesze kun. V. Dembskis. 10c
Kaip geriausiai laikoti sumieli? Pieszinys Dro L. Wehlam. Isz angliszko iszguldes kun. V. Dembskis. 15c
Kaip gyvena Augmenys? Yra tai mokaliszkas apraszymas apie ywarius musu žemes augsnaiju sodejima, atmainas, gyvi ir pletojimasi nuo pat menkiausiu pavidalu iki didžiausiu ir tobuliausiu. Su 30 paveikslelliu., 129 puslapiai . . . . . 35c.
Kražiu Skerdyne. Apraszo ana baisu atsitikima kada 1893 m. maskoliai užpuole ant bažnyczios miestelyje Kražiu, musze, szaude ir pjowe nekaltus žmonia, isgriowe altorius ir užpeczetijo bažnyczia. Aiszkiausiai apraszo ta wisa atsitikima. 15c
Lietuviszkas Lementorius su noterials, katekizmais ir mistranturu. 15c
Mokslas apie Žemę ir kitus svietus, ju buwy ir pasaigs. Apraszo kas yra žeme, isz ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi; kas yra saule, žwaigždes, menulis; kaip toli yra in kitas žwaigždes; kas yra planetos, kometos ir kitos retai matomos žwaigždes. Su 30 astronomiszku abrozeliu, turinti 225 puslapius. Yra tai wienatine knyga, isz kurios likrai žmogus gali apsizwiesti. 75c
Drutuose, gražuose apdaruose. $1.00
Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriszkas pavelkslas penkiuose aktuose. Lenkiszkai parasze Julius Slovacki, lietuviszkai verte Vincas Kapsas (Dras Kudirka). Knygele pasirinta ypatingai teatro myletojams. . . 25c
Lenkai ir Lietuviai nuo 1228 iki 1490m. Parasze pagal lenkiszkus istorikus Žemkalnis. Iszleista "Tevynes Myletoju Draugystes". —Yra tai apraszymas Lietuvos su Lenkija susivienyjimo ir jo pasekmes. Czia aiszkiai yra apraszyta lenku politika kaip jie pasieke su Lietuvos kunigaikszcziais: Keistucziu, Vytautu ir kitais. Isz szios knygeles skaitytojas aiszkiai supras, ar lenku prietelyste yra musums naudinga ar biedinga. 15c
Lietuviu pratevial Mažojoje Azijoje nuo senoves iki je pateko po valdžia porsu. Parasze Lietuvos Myletojas. Knyga turi 223 puslapius ir 4 dideles mapas, parodanczias vietas, kur senoviniu laiku lietuviu pratevial. Apraszo Lietuvi padejima dar 800 metu priesz Kristaus gimima. 50c
Naujausis Lietuviszkas Sapninykas, surinktas ir suredit. isz daugel swetimtautiszku sapninyku ir suredytas pagal tikra Persiszkal Egiptiszka sapninyka.—su 310 siszkiu abrozeliu.—su apraszymu planetu ir paslapcziu kokias senowes žmones wartojo inspejimui ateities.—Geriausei isznguldo wisokius sapnus. 50c
Apdaryta. 65c

Olitypa, apyaska isz laiko terpeawiszkos kares Indijonu Amerikos. 25c
Pulki istorija ape Kantria Alana, kuri per 22 metus walkszcziodama po swieta, daugybe ledu ir wargu kantroi laikentejo. 20c
Pamokslai Iszminties ir Teisybes iszguldineti Galwocziu wisu amžiu. Czia yra patilpę 128 graziu, juokingu ir iszmintingu pasakaicziu. Kas nori tureti graziu juokingu ir pamokinancziu skaitimu tegul nusipirka szią knygelę, o gardžiai pasijuoks, žmonese tures ką papasakoti ir ant kiekwieno užklausimo moku duoti iszmintingą atsakymą. 50c
Senu Gadyniu Iszmyke Gygi Sutverimai. Pagal Hutchinsoną; sutaise Szernas. Ji apraszo seniausiu gadyniu ivairius sutverimus gyvenusius ant žemes dar priesz žmogaus ant jos atsiradima. Szlandien tu sutverimu kunas žmones kasdami gilius szulinius, kanaius ar imdami isz žemes angles, randa gilai palaidotus žemeje. Tulu sutverimu atrado ozielius, nesugadintus, kunus, užklotus eile keliolikos sleksniu storio žemes. Tie atrasti žemeje kunai yra szandien iszstatyti ivairiuose muzejuose, isz kuriu žmones mokinasi pažinti, kaip sena yra musu žeme, kiek daug milijonu metu reikalavo pakol ant mirusio žveries kuno užaugo jos eile keliolikos sleksniu storio. Mokslinoczial isz to semia brangiausia moksla susipažinimo, kaip ir kokiu budu gyvi sutverimai keitesi isz žemesniu in augszteanes veisles, ir pagal storuma ir senuma žemes sluogsniu, kuriuose tu sutverimu kunus randa, gali be apsirikimo sprensti, kaip senial ir žmogus ant musu žemes atsirado. Knyga turi 372 puslapiu stambaus druko, ant gražios popieros ir apie 150 paveikslu ivairiu senu gadyniu iszmykslu sutverimu. Preke. $1.00
Trumpa Geografija. Sutaise Neris. Trumpai ir suprantamai apraszo visas 5 dalis swieto. Su 74 paweikslelials: mapu, žmoniu, gywuliu ir medžiu. Tinkamiause geografija in pradine mokslaing. 25c
Rankwedis Gromatu raszymui. Yra labai naudinga knygele, kuri mokina kaip reik raszytie gromatas in: pažystamus, prietelius, giminias, mylimaisias ir mylimuosius priesz apsiwedima, in ponus, kunigus, wyrkupus ir kitas augszttai stowanczias ypatas. Pasveikinimai (pavinczewones) ant Nauju Metu, dienoje warduwiu, gimimo ir kituose swarbiuose atsitikimuose. 50c
Robinsonas Kruzius, moraliszka ir žingedi apyaska paszweista jaunumenei. 25c
Tikyba ar mokslas? Tyrinejimai tikejimiszki moksliszki ir draugiszkai poitiszki. Antra laida su priedu. 211 puslapiu. . . . . 50c.
Vanduo ant žemes, po žeme ir virszuje žemes. Ruszkai parasze Rubakin's. Verte Drugys. Iszleido T. M. Dr-te. Szi knygele, labai suprantamoj kalboj, apraszo visas vandens permainas ir veikimus: kaip jis persikelcia in gara, kyla in virszu ir tenai tveria debesius, debesiai, padangese atvesę, keleziai in vandens laszelius ar sniego lustelius ir vel krinta ant žemes, isz ko ir kaip buru pakilę. Czia nukritę didelius darbus veikia: sniegas krtais uždengia cielus kaimus ir ladoja savo puasyse žmonis ir gyvulius, paskui tirpdams nuo saules keleziais in vandeni ir užlieja laukus, iszrežo ravus, upes ir upelius ir kavojasi po žeme, kur vel veikia ta pati darbą kaip ir ant virszaus žemes. 10c
Zmogus Nepliuszkis. Verte isz szvediszko Neris. Grazi apyskele: kaip turtingo prekejo sunus apsivede su varginga mergina ir lalmingiau gyveno už kitus, su turtingomis apsivedusiu. Szita apyskele užima kiekvienna jauna vaikina ar mergina ir mokina žmogiszkos dorybes. 10c

MALDAKNYGES.

Mažas Aukso Altorius, kataliikszka maldu knygele. Maldos yra rytmetines, wakarines, prie spawiednes, komunijos, mežiu, miszparu ir daugybe kitu; miszlu maldos su abrozeliais; miszparai giedami lipuwiszki ir lotiniszki; daug lotyniszku giesmiu giedamu prie iszstatymo SS. Sakramento, procesiju, pakrapinimo ir tt. Yra 6 litanijos: psalmes Sz. Marijos P. ir Karaliaus Dowido; aktai, rožancziai, stacijos, karunka, keliolika szwentu giesmiu ir tt. Yra tai naujausia ir gražiausia knygele isz wisu lietuwiszku maldaknygiu, daili, balta, aiboi popiera; stambus, aiszkus drukas Miera 3¼x4½ colial. Szitu knygeliu apdarai ir prekes yra sekanczios:

No. 1. Mažas Aukso Altorius, prastais drutais apdarais, auksintais krasztais, be sagkalimo. 50c

No. 2. Mažas Akso Altorius, prastais, drutais apdarais, auksintais krasztais, apkaustytoms briaunoms pasidabruotomis bletelemis, su kabute. . . . . 75c.

No. 3. Mažas Aukso Altorius, moroko skuros minkszutais apdarais, apwaleis kampais, auksinti krasztai, parasztais ir kwietka. $1.25

No. 4. Mažas Aukso Altorius, francuziskos gluodnios skureles apdarais apwaleis kampais, auksinta kwietka, kryžius ir krasztai. $1.50

No. 5. Mažas Aukso Altorius, baltos celiuliloidos apdarai, iszkilusios kwietkos, su kaaline kabute, auksinti krasztai. . . $1.50

No. 7. Mažas Aukso Altorius baltos celiuliloidos apdarai, kwietkos ant wieno szono iszkiotos sidabru ir perlu, su dwiem kaulinemis kabutemis, auksinti krasztai. $2.00

Knygeliu No. 6 kaip ir 7 kwietkos newienokios, beweik kiekwienos knygeles kwietku iszmarginimas wis kitokis.

HILLE'S FOTOGRAFAS,
3452 S. Halsted St.
Suima puikias Fotografijas; už wziną tikta
$2.00
Ant wesilliu ir kitokiu reikalu suima Fotografias knopnikiausiai.

DAKTARAI State Medical Dispensary gali jus iszgydyti!

Jie užtikrina iszgydyma, ir tas jums nieko ne kasztuoja, jeigu ne esate iszgydyti.

Roda dykai! Negydo jokiu neiszgydomu ligu.

Jus nieko nerizikuojat jeigu esat iszegzaminuoti

Per specijalistus "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul.

Ju electro-chemiszkas gydymas yra geriausias ant visos pasaules. Jie nieko neima už egzaminavima ir roda. Jeigu jusu liga yra iszgydoma, tai bus gydoma po užtikrinimu; tai reiszkia jog jumis nieko ne kasztuoja už gyduoles ir gydyma jeigu ne esate iszgydyti.

Farmeriai

ir žmones isz priemiesczių ir aplinkiniu miestu pribuva ant kožno trukio (treino) idant butu iszgydytais per pagarsejusius specijalistus. Jie užtikrina iszgydyma kiekviename dalyke.

Egzaminavimai yra daromi pagal naujausias metodas, idant surasti liga.

Szitie daktarai klaidos jokios ne gali padaryti, nes jie viska daro su pagelba tikrumo instrumentu, kaip tai: Microscopa, Harmocytometero, Sphigmographo, Elektriszku balsu Reostato ir Stethoscopo Phonondoscrope tirinejimo, iszcziupinejimo, iszbraszkinimo ir iszklausymo idant ant syk atrasti liga. Mokslas žymetinai nuženge pirmyn diognosose ligu. Specijalistai gali atrastie liga szlapume (mižiuose) per tirinejima su microscopu. Liga pati kaipo panorama atsidengia priesz iszlavinta aky specijalisto. Egzaminavimai yra lengvi ir be jokio skausmo. Jeigu jautiesi jog esi ligotu, tai atsiszauk in "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State in Van Buren ul.

☞ Inejimas per 66 Van Buren ul.

Patemyk adresa.

URAH VYRAI!!!

Tu gali, ir busi iszgydytas! Specijalistai "State Medical Dispensary" yra tai žmones,

kurie iszgydo nerviszka nusilpnejima ir visus dalykus prie to prisidedanczius jauname, vidutiniame ir sename amžyje Baisios pasekmes jaunystes neiszmintingumo persižagimo senesniuose metuose ir pasekmes užviliktu ir neatsakancziai gydytu ligu, kurios yra priežasczia: nustojimo sveikatos, silpnumo nugaros, skausmu, krutineje, paniurumo, nemigos, fiziszko ir protiszko nusilpnejimo, svaigulio, prastojimo energijos ir užsitikejimo, nuliudimo, baimes, nesmagiu sapnu ir kitu tam panasziu symptomu. Tokiems ligoniams rodosi jog visi žmonu ju mislis ir manavimus. Liga, jeigu per ligal užvilkta, priartina beprotyste ir myri. Jeigu buvai kada nors gydytas per kita daktara ir nelikai iszgydytu, tai delto, jog buvai gydomu pagal senas ir neatsakanczias metodas. Gydymai "State Medical Dispensary" yra nauji ir dideliai skyriasi nuo metodu vortoumu 30 metu atgal. Szitie specijalistai gali iszgydyti jus su electro-chemiszku gydymu ir užtikrina iszgydyma. Viska užlaiko didžiausioj paslaptyj. Szitie specijalistai turi szimtus geros valios padekavoniu nuo žmoniu kurie likosi iszgydyti.

Pusles ligos ir Striktura.

Didelis skaitlius žmoniu daug nukenczia prie nusiszlapinimo, nes szlapumas (miželai) iszeina povalei, sunkiai ir su skausmu. Kaip kada pacientas turi atsikelti vidurnaktyj ir ne syki pasitaiko jog nusiszlapina kraujais. Tas yra labai pavojingas dalykas, nes gali kilti uždegimas, nuo kurio akmuo atsiranda puslej. Jeigu kenti nuo pusles ligos arba striktu ros, tai pasirodavik su galviniu daktaru State Medical Dispensary. Nekentek nuolatai. Specijalistai gali ir iszgydys jus, jeigu tik atsiszauksit ir imsit gidytis. Kiekviena liga priimta ant gydymo, bus užtikrinta.

VARICOCELE (pasididimas gyslių lytiszkuose organuose).

Nusilpninanti rezultatai szitos ligos yra per gerai žinomi, idant insigilinti in tirinejimus. Yra gana sakytie, jog apsunkina prota, nusilpnina kuna, kankina nervu sistema ir pasibaigia ant visiszko nusilpnejimo. Jeigu esate auka szito baisaus padejimo, tada eik in specijalisto ofisa. Jie jums iszaiszkis nauja metoda ir kaip syki jau suprasit, tada nenusistebesit jog jie iszgyde virsz 850 ligu paskutiniuose 18 menesiu. Skausmai apsistoja ant syk; smarve ir uždegimas bematant pranyksta; kraujas, susirinkes padidintose gyslose iszsiskirsto ir jos atgauna savo normaliszka tvirtuma ir pavidala. Visi ženkiai ligos ir silpnumo pranyksta idant padaryti vieta sveikatai, tvirtumui, pulkybei ir vyriszkumui.

Teisdariszkas užtikrinimas bus duotas kiekvienoj ligoj, priimtoj ant gydymo.

☞ Prekes yra pigiausios.

Tolymi ir Farmeriai,

serganti szita liga, kuri specijalistams DISPENSARYJ yra paprasta, turi raszyt apraszydami savo liga ir jeigu jie atras jog namiejie gali gydytis, tada priims po užtikrinimo plianu, gyduoles ir gydymas nieko ne kasztuoja, jeigu ne esi isz gydytu.

Tiktai vyru ligos yra gydomos.

KRAUJO UŽNUODYJIMAS.

Szita liga yra vadinama karaliumi veneriszku ligu, delto jog yra baisiausia savo pasekmese. Liga ta gali paeiti nuo gimdytoju arba užsikretimo. Kada systema yra užnuodinta, tada liga pati iszsireiszkia per: Egzczema, rheumatiszkus skausmus, sustingima ir sutinima sanariu, pasirodyma plemiu ant veido ir kuno, mažu skauduliu ant burnos ir liežuvio, skaudejima gerkles, atsiradima guzeliu, puolima plauku ir paprastai užsibaigia ant sugadinimo kaulu. Jeigu turi szitokius, arba tam panaszius symptomus, tai pasirodavyk su specijalistais tuojaus ir jeigu jie po egzaminavimui atras jog jusu baimes yra be pamato, tai jums ta pranesz ant syk. Gydulese nera gyvojo sidabro (mercury) arba kitu nuodingu daiktu. Gydymas yra tikras, greitas ir be pavojaus. Nieko ne moki jeigu ne esi iszgydytu.

Asz likau iszgydytu.

Asz pasirodavyjau "State Medical Dispensaryj".

Chicago, Balandžio 17, 1900.

Mano Brangus Gydytojai!

Turedamas paslaptinga liga daugiau kaip 6 menesius, asz perleidau daugybe gydytoju ir suvartojau visokiu patentuotu gyduoliu, neapturedamas jokios naudos. Netiketa laime padave mane po jusu globa. Man yra linksma prirodytie jus tiem, kurie reikalauja pagelbos, su kuria kaipo specijalistai esate teip gerai susipažine. Vienas menesis szito nustebetino gydymo, sugražino man svaikata. Tegul Dievas palaimina jus, jusu geradejystes darbuose.

Jums dekingas,
J. C.

State of Illinois } s. s.
County of Cook }

Asz, Jurgis Sterlin, "Notary Public", czionai liudyju, kad medikalliszkas superintendentas "State Medical Dispensary", ant pietvakarinio kampo State ir Van Buren ul. asabiszkai atėjo pas mane ir paliudyjo, jog virszui minetas paliudyjimas yra tikras, ir kad originalas to paliudyjimo yra duodamas "State Medical Dispensary" ant peržiurejimo publikai.

Pasiraszyta ir prisiegdintas priesz mane, szia 18 diena Gegužio, 1901.

Conrad Howard Czarra
(Seal)
George Sterlin, Notary Public.

State Medical Dispensary

ANT

Pietvakarinio kampo STATE ir VAN BUREN ul. Inejimas per 66 Van Buren.

Offiso valandos: nuo 10 iki 4 ir nuo 6 iki 7 val; po piet. Nedelioj nuo 10 iki 12 ryto tiktai.

Gyduoles dykai iki iszgydymui.

TEME: Specijaliszka atyda atkreipiame ant ligoniu toli gyvenancziu ir farmeriu, kurie geidžia atvažiuoti czionai.

RODA DYKAI!!!

Armoniku pigiu ir brangiu, laikrodeliu, lenciugeliu, žiedu ir szimtus kitokiu daiktu galite iszsirinkti ir parsitrauktі, jeigu turite musu lietuviszka katalioga, kuri prisiunciame kožnam dykai ant papraszymo.

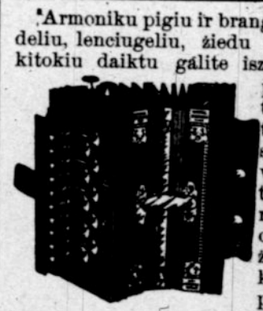

Kelpsch & Co. 74 Centre St., Chicago, Ill.
Succ. to Kelpsch, Norelko & Co.

LIETUWIU DAKTARAS

MARJA DOWIATT,

Kauno gub. Szauliu pawieto.

723 W. 18th Street. Nuo 8tos iki 12tos ryto.

Telefonas: Canal 78. Telefonu gallma isz kiekwienos aptiekos.

C. A. JOHNSON,

11959 Emerald Ave., West Pullman, Ill.

Parduoda propertes, skolina pinigus ir assekuruoja nuo ugnies.

Generaliszkas agentas lotu West Pullman ir Sharpshooters Parkadd. prie West Pullman. Parduoda pigiai lotus ir stato namus ant lengvu iszmokescziu. Keletas lietuviu jau apsipirko czia propertes ir velyja visiems pirkti.

C. A. JOHNSON,
West Pullman, Chicago.

Nausedu Broliai ir Stulga.
917 33-rd st., CHICAGO.
Prieszai lietuviszka bažnyczia.

Atidarė nauja drapanu ir apautuvo krautuvia, kuriame galite gauti visokiu vyriszku drabužiu, czebatu ir czeverykų. Prekes pigesnes kaip kitur. (22—3)

Iszgydys užsiszaldyma su 1 diena.

Imk "Laxative Bromo Quinine" tabliteles. Aptiekorius sugražins pinigus jei ne iszgysi. E. W. Grove's paraszas yra ant kožno boxelio. 25c

Lietuviszka Aptieka
J. LESZCZINSKIO.
315 S. Morgan St., CHICAGO.

Paduodu del žinios visiems lietuviams, jog užlaikau agentura szifkorcziu nuo geriausiu kompaniju, taipgi siunczių pinigus į visas dalis svieto.

Mano Aptiekoje randasi visos gyduoles amerikoniszkos ir europeiszkos, tikros patentuotos medicinos, visoki guminei aparatai ir tt. Visokios ligos yra pasekmingai iszgydomos. Per telefona galli kiekviename laike pareikalauti daktara koki kas nori į ligonio namus. Dr. S. Drazdowicz, Dr. Sweeney.

Dr. M. Kassakovski, 3315 S. Morgan st.
Telephone Yards: 709.

Atsiszaukusiems per laiszkus ir apraszantiems savo ligas, duodu roda ir siunczių gydyklas. Norint gauti atsakyma reikia ideti marke už du centu.

TELEFONAS YARDS 709.

KLAUSYKIT!

Ar reikia Tamistai Laikrodelio?

Jeigu teip, tai pirk pas Juozą Matuti, o nesigailesi; nes gausi pigiau, kaip kitur. Apart to, Matutis turi didele krautuve žiedu, lenciugeliu, maszineliu gromatoms drukavoti ir visokiu magiszku daiktu. Teipgi visokios intalpos istoriszku knygu, maldaknygiu, monu knygu, puikiu gromatoms popieriu su puikiomis kvietkomis ir pavinczlavonemis, abrožu ir abrozeliu. Kas ka norit isz augszcziau minetu daiktu, tai prisiuskit už 2c. marke, o gausite katalioga su placziu apraszymu apie viska. Adresas,

Joseph Matutis.
112 Grand st. Brooklyn, N. Y.

Stabdo Kosuli ir užsiszaldyma.

"Lexative Bromo Quinine" tobliteles iszgydo už siszaldyma su 1 diena. Jei ne iszgysi nemokesi pinigu. 25c.

D-ras A. M. Bacevicze,
— GYVENA PO NR. —
8839 Commercial ave. So. Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas be skyriaus ir viska užlaiko tvirtoje paslaptyje. Už tai lietuviai, kurie tiktai reikalauja daktariszkos pagelbos, tegul kreipiasi pas savo tautos daktara, su kuriuom savo prigimtoje kalboje gali suszneketi ir gauti visa roda.

Lietuviai, norintieji gauti pagelba per gromatas, isz kitu miestu, tegul pilnai apraszo savo liga, o tada gaus pagelba.

F. P Bradchulis
Attorney and Counselor at Law.
Chamber of Commerce Bldg. Room 709.
S. E. Corner LaSalle & Washington sts.
CHICAGO, ILL.
Telephone Main 3642.

Wienintelis lietuwys adwokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos czion Amerikoj. Weda prowas kaip civiliszkas teip ir kriminaliszkas wisuose suduose.

Res. 168 W. 18th Cor. Union St.
Telephone Canal 788.

DR. A. G. FREEDOM,
(LIETUVISZKAS DAKTARAS.)

Pasekmingai gydo visokias ligas. Jau daugybe lietuviu pas ji iszsigyde.
OFFISAS: 411 S. Sharp St. BALTIMORE, MD.
APTIEKA: ant kampo Exeler ir Fayette Sts.

Daugiau kaip 30 metus iszmegintas!
Dr. RICHTERO
wisam swietui žinomas
"ANKER" (Inkarinis)
PAIN EXPELLER.
yra geriausia g